

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych
- sprawozdanie z działalności za rok 2013

Warszawa 2014

I. Informacje o Fundacji	
1. Dane Fundacji	3
2. Adres Fundacji	3
3. Zarząd Fundacji	3
4. Rada Fundacji	3
5. Kolegium Programowe	4
6. Cele statutowe Fundacji	4
II. Sprawozdanie z działalności Zarządu	
1. Skład Zarządu Fundacji	5
2. Sprawozdanie Zarządu – część opisowa	5
3. Spotkania Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych	17
III. Sprawozdanie z działalności Rady	
1. Skład Rady	26
2. Uchwały Zwyczajnego Posiedzenia Rady Fundacji	27
IV. Sprawozdanie z najważniejszych wydarzeń w działalności Fundacji	
1. Zbiorcze sprawozdanie z działalności studenckich poradni prawnych w roku akademickim 2012/2013	28
2. Wizyty studyjne gości zza granicy	32
3. Organizacja dziesiątej edycji Konkursu „Prawnik Pro Bono”	33
4. Publikacje Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych	35
5. Centrum Pro Bono	37
6. XIX Ogólnopolska Konferencja Studenckich Poradni Prawnych	41
7. XX Ogólnopolska Konferencja Studenckich Poradni Prawnych	44
8. Realizacja Projektu „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce”	47
9. Czasopismo „Klinika”	52
V. Badanie Studenckich Poradni Prawnych w Polsce w zakresie zasad ich funkcjonowania	53
VI. Lista adresowa Uniwersyteckich Poradni Prawnych	63
VII. Spis załączników	68
VIII. Podpisy	68

I. Informacja o Fundacji

1. Dane Fundacji:

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych
KRS: 0000115603, rejestracja: 29 maja 2002 r.
OPP: 28.02.2005 uzyskała status organizacji pożytku publicznego
NIP: 525-22-40-321
REGON: 015179020
Rachunek Bankowy: BANK PEKAO S.A. II Oddział w Warszawie,
ul. Kredytowa 3, 00-950 Warszawa
87 1240 1024 1111 0000 0269 4777

2. Adres Fundacji:

Centrum Organizacji Pozarządowych SZPITALNA
ul. Szpitalna 5 lok. 5
00-031 Warszawa
tel. (22) 828 91 28 wew. 143

3. Zarząd Fundacji:

- Filip Czernicki - Prezes Zarządu
ul. Marszałkowska 84/92 m. 111, 00-514 Warszawa
Tel. 0501 22 88 35, e-mail: prezes@fupp.org.pl
- dr Izabela Kraśnicka – Członek Zarządu
ul. Warszawska 55 m. 10, 15-062 Białystok
- adw. Katarzyna Syroka-Marczewska – Członek Zarządu
ul. Zamkowa 32, 37-470 Zaklików
- dr hab. Paweł Wiliński – Członek Zarządu
ul. Paryska 17 m. 22, 03-945 Warszawa
- adw. Filip Wejman – Członek Zarządu
ul. Focha 37, 30-119 Kraków

4. Rada Fundacji:

- Łukasz Bojarski – Przewodniczący, fundator, Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRIS,
- Prof. Alina Wypych-Żywicka, Uniwersytet Gdański,
- Jakub Boratyński, fundator, b. Dyrektor Programowy Fundacji im. S. Batorego,
- Dr Jerzy Ciapała, Uniwersytet Szczeciński,
- Prof. Maria Dragun-Gertner, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika,
- Dr Wojciech Dziedziak, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej,
- Dr Janusz Guść, Szkoła Wyższa Prawa i Dyplomacji w Gdyni
- Katarzyna Guzenda, Uniwersytet Europejski Viadrina w Słubicach/Frankfurt,
- Katarzyna Hebda, fundator, ELSA Lawyers Society,
- Dr Magdalena Gołowkin-Hudała, Uniwersytet Opolski,

- Prof. Małgorzata Król, Uniwersytet Łódzki,
- Prof. Leszek Kubicki, Akademia Leona Koźmińskiego (ALK),
- Prof. Piotr Machnikowski, Uniwersytet Wrocławski,
- Dr Magdalena Olczyk, fundator, biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, obecnie ALK
- Prof. Maksymilian Pazdan, Uniwersytet Śląski,
- Dr Justyn Piskorski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza,
- Dr Maciej Bogusławski, Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej
- Dr hab. Andrzej Sakowicz, Uniwersytet w Białymstoku,
- Prof. Karol Sławik, Wyższa Szkoła Handlu i Prawa im. R. Łazarskiego,
- Prof. Maria Szewczyk, Uniwersytet Jagielloński,
- Marta Sarnowiec-Cisłak, Fundacja Academia Iuris,
- Prof. Renata Świrgoń-Skok, Uniwersytet Rzeszowski,
- Prof. Jarosław Wyrembak, Uczelnia Łazarskiego,
- Prof. Eleonora Zielińska, Uniwersytet Warszawski.

5. *Kolegium Programowe:*

- Prof. Andrzej Zoll – b. Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Prof. Marek Safjan – b. Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
- Prof. Roman Hauser – Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- Wojciech Hermeliński – sędzia Trybunału Konstytucyjnego,
- mec. Zenon Klatka – b. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
- Marek Nowicki – Prezes Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka,
- Edwin Rekosh – Dyrektor Public Interest Law Network, Budapeszt-Nowy Jork,
- Zaza Namoradze – Dyrektor Open Society Justice Initiative, Budapeszt,
- Prof. Leah Wortham – Catholic University of America, Waszyngton, USA,
- Prof. Asha Ramgobin – Association of University Legal Aid Institutions Trust, RPA.

6. *Cele statutowe Fundacji:*

Zgodnie z § 4 Statutu Fundacja realizuje następujące cele:

- 1) wspieranie finansowe działalności uniwersyteckich poradni prawnych (zwanym dalej „poradniami”) i innych programów praktycznej edukacji prawniczej,
- 2) opracowywanie oraz wdrażanie standardów działalności poradni,
- 3) inicjowanie prac nad opracowaniem i propagowanie, we współpracy z organami władzy ustawodawczej, wykonawczej, sędziowskiej, samorządami zawodów prawniczych projektów regulacji prawnych obejmujących działalność poradni.

Fundacja realizuje swoje cele w szczególności przez:

- 1) pozyskiwanie środków finansowych i przekazywanie ich poradniom i innym podmiotom, które wspiera finansowo,
- 2) wspieranie współpracy między poradniami,
- 3) wspieranie międzynarodowej współpracy w zakresie praktycznej edukacji prawniczej,
- 4) współpracę z instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi,
- 5) kontakty z uczelniami i innymi organizacjami edukacyjnymi,
- 6) organizowanie szkoleń, konferencji, prezentacji, wydawanie publikacji,
- 7) zbieranie i przetwarzanie danych statystycznych o działalności poradni,
- 8) gromadzenie i upowszechnianie *know-how* w zakresie organizacji poradni,
- 9) propagowanie idei pomocy prawnej dla osób ubogich.

II. Sprawozdanie z działalności Zarządu

1. Skład Zarządu Fundacji:

Filip Czernicki – Prezes Zarządu

dr Izabela Kraśnicka

adw. Katarzyna Syroka-Marczewska

adw. Filip Wejman

dr hab. Paweł Wiliński

2. Sprawozdanie Zarządu – część opisowa

Pierwszy rok poświęcony był przede wszystkim zorganizowaniu samej Fundacji:

- przeprowadzeniu rejestracji w sądzie,
- uzyskaniu podstawowych numerów identyfikacyjnych,
- opracowaniu wszystkich najważniejszych dokumentów wewnętrznych oraz przeprowadzeniu kilku ważnych projektów:
  - V Regionalna Konferencja Klinicznego Nauczania Prawa,
  - Spotkanie przedstawicieli Uniwersyteckich Poradni Prawnych,
  - udział w konferencji „European forum of citizens advice services,
  - Seminarium pod tytułem: ”Prawnicy w działalności Pro Publico Bono”.

Drugi rok poświęcony był realizacji celów bezpośrednio związanych z pomocą finansową i merytoryczną poradnikom. Została przeprowadzona szeroka kampania fundraisingowa. Jej efektem było zdobycie środków na sfinansowanie:

- Pierwszej edycji konkursu grantowego dla tych poradni, które spełniły przyjęte Standardy działalności. Granty o jakie poradnie się ubiegały przeznaczone były na wynagrodzenia dla osób odpowiedzialnych za sekretariat poradni, na koszty administracyjno-biurowe oraz zakup środków trwałych;
- Uzyskano cenne dary rzeczowe, które zostały przekazane w drodze konkursu do najbardziej potrzebujących poradni (2 używane zestawy komputerowe od kancelarii Baker & McKenzie, program LEX Omega od Polskich Wydawnictw Profesjonalnych, 15 programów informacji prawniczej LEGALIS od Wydawnictwa C.H. Beck).

Obok zadań grantodawczych Fundacja podjęła także szereg działań o charakterze edukacyjnym i wzmacniającym poradnie.

- Zorganizowano I Ogólnopolską Konferencję Uniwersyteckich Poradni Prawnych;
- Rozpoczęto prace nad wydaniem pierwszego w Polsce i regionie podręcznika do nauczania klinicznego;
- Został uruchomiony portal: www.fupp.org.pl, mający być narzędziem komunikacji i szerzenia wiedzy na temat ruchu poradnictwa prawnego;
- Przeprowadzono wizyty w poradniach. Spotkania te były okazją do dyskusji na temat wymagań związanych z realizacją Standardów działalności, konsultacji

w zakresie rozwiązywania bieżących problemów organizacyjno-formalnych, ale także budowania stabilnej pozycji w strukturach wydziału;

- Zorganizowano szereg wizyt gości zagranicznych, takich jak Daniel Magida z USA, który odwiedził Polskę w listopadzie 2002 roku, badając rozwój programu klinicznego w Polsce. W kwietniu 2003 roku kilka miast w Polsce odwiedziła grupa z nowo powstającej kliniki w Podgoricy w Czarnogórze.
- Fundacja zainicjowała we współpracy z Fundacją Helsińską badania nad ewentualnym wpisaniem działalności uniwersyteckich poradni prawnych w porządek prawny w Polsce. Do osiągnięcia tego celu został powołany zespół odpowiedzialny za zebranie i opracowanie propozycji legislacyjnych uwzględniający różne stopnie „głębokości” proponowanych zmian w prawie.
- Po przeprowadzeniu konsultacji z Fundacją im. Stefana Batorego, Fundacją Helsińską i Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności nasza Fundacja przygotowała program aktywizacji i propagowania wśród prawników praktyków działalności Pro Publico Bono. W ramach tego programu zostały przeprowadzone rozmowy z blisko 20 największymi kancelariami w Polsce, Prezesem i członkami Prezydium Naczelnej Rady Adwokackiej oraz Prezesem i Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych. Wynikiem tych spotkań było szerokie zainteresowanie problemem aktywizacji prawników do pracy *pro publico bono* oraz objęcie patronatem przez NRA i KRRP kolejnej ważnej inicjatywy w ramach programu: Konkursu „Prawnik Pro Bono”.

Trzeci rok był kontynuacją już rozpoczętych projektów oraz realizacją działań mających charakter cykliczny.

- Odbyły się dwie kolejne Ogólnopolskie Konferencje dla przedstawicieli Studenckich Poradni Prawnych. Pierwsza z nich odbyła się w Elku i została zorganizowana przez Studencką Poradnię Prawną z Białegostoku. Konferencja została sfinansowana ze środków Unii Europejskiej, Ministerstwa Edukacji i Sportu oraz środków Uniwersytetu w Białymstoku. Konferencja była poświęcona przede wszystkim wykładom z zakresu odpowiedzialności zawodowej prawników. Druga konferencja została zorganizowana przy współpracy z Uniwersytecką Poradnią Prawną we Wrocławiu. Sponsorami konferencji oprócz Fundacji był także Komitet Badań Naukowych oraz władze Uniwersytetu Wrocławskiego. Tematem przewodnim konferencji była problematyka związana z organizacjami pożytku publicznego.
- Przeprowadzono I-wszą edycję Konkursu Prawnik Pro Bono. Na posiedzeniu w dniu 3 marca 2004 roku, z pośród 35 pozytywnie zakwalifikowanych kandydatów, Kapituła Konkursu podjęła decyzję o wyborze laureata, którym został Szczepan Styranowski, sędzia w stanie spoczynku z Olsztyna, zgłoszony przez olsztyński oddział Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej. Ponadto Kapituła postanowiła wyróżnić 7 osób.
- W tym roku kontynuowano intensywne prace nad pierwszym podręcznikiem dla Poradni. Książka nosi tytuł: „Studencka poradnia prawna. Idea, organizacja, metodologia.” Podręcznik ukazał się drukiem wydawnictwa CH Beck na początku 2005 roku.
- W 2004 roku został przeprowadzony już drugi konkurs grantowy dla Poradni. Został on podzielony na dwa etapy. W pierwszym etapie 9 poradni otrzymało dotacje na bieżącą działalność, w drugi etapie poradnie mogły ubiegać się o dodatkowe środki na przeprowadzenie szkoleń psychologiczno-metodologicznych. W ramach drugiego konkursu środki otrzymało 6 poradni.
- Dzięki zawartej trójstronnej umowie o współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Edukacji Prawnej oraz Związkiem Biur Porad Obywatelskich powstał szereg inicjatyw oraz wspólnie przygotowywanych wniosków grantowych. Do najbardziej udanych inicjatyw należy zaliczyć zorganizowanie w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich konferencji pod tytułem: „Dostęp do informacji, poradnictwa obywatelskiego i prawnego oraz

pomocy prawnej”. Obecny podczas konferencji Andrzej Kalwas, Minister Sprawiedliwości zadeklarował wolę rozwiązania problemu dostępu do pomocy prawnej na etapie przedprocesowym. Konferencja w pełni przyczyniła się więc do zainicjowania w Ministerstwie Sprawiedliwości prac nad nową ustawą o dostępie do pomocy prawnej. W następstwie organizacje pozarządowe zostały zaproszone do wzięcia udziału w pracach zespołu roboczego i opiniowania projektu ustawy.

- Ukoronowaniem dotychczasowej pracy i osiągnięć samej Fundacji oraz „ruchu klinicznego” było przyznanie Fundacji nagrody Pro Publico Bono. Nagroda została wręczona podczas gali w Teatrze Słowackiego, w Krakowie. Nagroda w tak prestiżowym Konkursie jest wyrazem uhonorowania pracy rzeszy studentów i pracowników naukowych, którzy studiując prawo pomagają najuboższym.

Czwarty rok był również poświęcony rozwijaniu i umacnianiu dotychczas prowadzonych działań oraz charakteryzował się bardzo wysoką kwotą przekazanych dotacji rzeczowych i finansowych.

- Na początku roku ukazał się długo oczekiwany podręcznik dla studenckich poradni prawnych. Jest to pierwsza tak kompleksowa i profesjonalna publikacja poświęcona pracy klinik prawa. Publikacja ta powstała dzięki wsparciu Open Society Justice Initiative z Budapesztu i dzięki tej dotacji została także przetłumaczona na język angielski. Obie wersje językowe są dostępne również w wersji elektronicznej za pośrednictwem strony internetowej www.fupp.org.pl.
- Odpowiadając na jeden z najczęściej podnoszonych problemów przez poradnie oraz poszukując rozwiązań długofalowych, Fundacja zorganizowała 10-dniowe szkolenie dla trenerów umiejętności psychologicznych przydatnych w pracy studentom poradni.
- Dzięki posiadanemu doświadczeniu oraz wypracowanej renomie w świecie organizacji opiekujących się ruchem klinicznym, nasza Fundacja była wielokrotnie proszona o pomoc w budowaniu siostrzanych organizacji w innych krajach. I tak w 2005 roku prowadziliśmy szereg szkoleń dla przyjaciół z Ukrainy, zarówno w Polsce jak też w Kijowie, przyczyniając się do powstania Ukraińskiego Stowarzyszenia Klinik Prawa. Ponadto prowadziliśmy podobne szkolenia również dla przedstawicieli klinik prawa z Rosji – pomagając w utworzeniu Rosyjskiej Fundacji Klinicznego Nauczania Prawa. Prowadzimy także stałą współpracę z klinikami prawa z Chin organizując dla nich cykliczny program wizyt studyjnych, zaś w omawianym roku Filip Czernicki był zaproszony do poprowadzenia szkolenia w trakcie III Ogólnochińskiej Konferencji Klinik Prawa. Dodatkowo nawiązaliśmy współpracę z przedstawicielami klinik prawa z Tokijskiej Waseda Law School (Japonia) organizując dla nich wizytę w polskich studenckich poradniach prawnych.
- Pięć poradni podpisało umowy o współpracy z Programem „Przeciw Korupcji” prowadzonym przez Fundację im. Stefana Batorego. Na mocy tychże umów z Fundacji im. S. Batorego do poradni kierowane są wszystkie sprawy nie mające zabarwienia korupcyjnego, a jednocześnie wymagające udzielenia pomocy prawnej.
- W uznaniu zasług na polu działalności pro publico bono oraz popularyzacji tej idea wśród prawników praktyków kancelaria Chadbourne & Parke LLP przyznała Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych nagrodę w wysokości 1000 USD, którą to przeznaczyliśmy na działania statutowe.
- Na XXX posiedzeniu Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych zapadła uchwała o podziale środków w kolejnej edycji konkursu grantowego dla uniwersyteckich poradni prawnych. W konkursie, w którym rozdysponowano rekordową pulę środków w wysokości 100 000 złotych, zostały przyznane dotacje dla 12 studenckich poradni.
- Dnia 18 listopada 2005 roku odbyło się seminarium podsumowujące projekt realizowany przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych: "Warto działać dobrze.

Wypracowanie wspólnych standardów dotyczących prowadzenia poradnictwa prawnego i obywatelskiego."

Piąty rok działalności Fundacji był pod pewnymi względami przełomowy. W związku z zapowiadaniem przez sponsorów obniżeniem nakładów na regranting Zarząd postanowił rozpocząć proces planowania strategicznego. Tym samym postanowiono o nowym sprofilowaniu działań Fundacji oraz w konsultacji z ekspertami i przedstawicielami poradni opracowano modele rozwoju Fundacji na kolejne lata.

- Przeprowadzony z opóźnieniem konkurs grantowy dla studenckich poradni rozdysonował najniższą z dotychczasowych kwot – 30 000 zł. Po raz pierwszy Zarząd Fundacji przy podziale środków musiał zdecydować, której z poradni nie przyznać dofinansowania mimo spełnienia Standardów.
- Drugi rok z rzędu kancelaria Chadbourne & Parke LLP przyznała Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych nagrodę w wysokości 1000 USD, którą to przeznaczyliśmy w całości na działania statutowe. Ponadto w wyniku kampanii pozyskiwania wpłat 1% podatku od osób fizycznych Fundacja uzyskała około 1600 zł., co jest wynikiem dalekim od satysfakcjonującego.
- Jednocześnie Zarządowi udało się pozyskać 4 zestawy komputerowe z Biura Banku Światowego. Po jednym zestawie komputerowym otrzymały poradnie z: Uniwersytetu Warszawskiego, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. R. Łazarskiego oraz Uniwersytetu Viadrina.
- Jednocześnie prowadzone były na coraz większą skalę projekty w zakresie wzmocnienia działalności merytorycznej poradni. Zorganizowano dwie ogólnopolskie konferencje, opracowano pełną opinię prawną w zakresie zgodności działalności poradni z przepisami dotyczącymi ochrony danych osobowych, wprowadzono w życie program „Elektroniczne repertorium” do obsługi kancelaryjnej klientów i archiwizacji dokumentacji poradni.
- Rozpoczęto także prace nad kolejnymi książkami z zakresu edukacji klinicznej. Pierwsza z nich już została wydana. Książka autorstwa dr Małgorzaty Szeroczyńskiej oraz Izabeli Mulak poszerza dotychczasowe informacje z zakresu psychologicznych aspektów pracy poradni i jest doskonałym narzędziem wspomagającym nauczycieli klinicznych w planowaniu zajęć. Rozpoczęto także przygotowania do wydania książki dr Barbary Namysłowskiej-Gabrysiak i Łukasza Bojarskiego na temat symulacji rozpraw jako klinicznej metody nauczania prawa. Ponadto podjęto intensywne prace nad powstaniem serii pt.: „Biblioteka Studenckich Poradni Prawnych”, składającej się z 5 książek o jednolitym wyglądzie a każdy tom będzie poświęcony dorobkowi naukowemu poradni w innej dziedzinie prawa (karne, cywilne, administracyjne, pracy, varia). Po kilku latach przerwy Fundacja podjęła także inicjatywę reaktywowania czasopisma KLINIKA, pierwszy numer w nowej formule wydawniczej i szacie graficznej, opracowanej przez CH Beck, ukazał się w listopadzie 2006 roku.
- Bardzo ważnym okazało się, po wielu latach prób i starań, zorganizowanie wyjazdów stypendialnych do USA. W 2006 roku pierwszą naszą stypendystką, która ukończyła kurs półroczny na Columbia University w Nowym Jorku była Marta Skrodzka z Białegostoku. Kurs organizowany jest cyklicznie przez Public Interest Law Institute, a finansowanym przez Fundację Kościuszkowską. W kolejnym roku do wzięcia udziału w programie został wybrany Rafał Gołąb.
- Celem poprawy komunikacji z poradniami Zarząd postanowił o przygotowywaniu co 2 miesiące Newslettera zawierającego bieżące informacje z działalności FUPP.
- Z związku z koniecznością weryfikacji spełniania standardów przez poradnie oraz zgłaszaną przez kliniki chęcią przedstawienia władzom danej uczelni zakresu współpracy

danej poradni z Fundacją, została zaplanowana wizytacja we wszystkich studenckich poradniach.

- Co ciekawe w 2006 roku nie powstała ani jedna nowa poradnia. Sytuacja ta potwierdza obserwowane od pewnego czasu osiągnięcie wysokiego poziomu rozwoju poradni w Polsce. Decyzją Rady Fundacji dwie poradnie warszawskie uzyskały status Poradni działających zgodnie ze Standardami: WSHiP im. R. Łazarskiego oraz Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa. Na koniec 2006 roku działały w Polsce 23 poradnie, z których 17 spełnia Standardy.

Szósty rok był bardzo ważny dla dalszego rozwoju zarówno samej Fundacji, jak i całego ruchu klinicznego. Podczas posiedzenia Rady Fundacji przedstawiciele klinik przyjęli uchwałę w sprawie wyboru modelu rozwoju Fundacji. Model ten zakłada kontynuację działań polegających na merytorycznym wspieraniu klinik prawnym poprzez m.in. coroczne organizowanie konferencji szkoleniowych oraz wydawanie publikacji i podręczników, oraz stopniowe ograniczanie działalności fundraisingowej przygotowując tym samym kliniki do samodzielności na tym polu. Przyjęty scenariusz jest zgodny z pierwotnymi założeniami, zgodnie z którymi kliniki powinny stawać się coraz silniejsze, samodzielne i niezależne od środków finansowych redystrybuowanych przez Fundację.

Dla samych klinik rok ten przyniósł nowe rozczarowania i wyzwania związane z finansowaniem działalności klinicznej. Kliniki coraz częściej postrzegane są przez grantodawców jako instytucje silne, trwałe i nie wymagające dalszego wsparcia. Niestety tylko niewielu z nich zdaje sobie sprawę, że uniwersyteckim poradniom prawnym nadal brakuje środków na niezbędne materiały naukowe oraz biurowe i często brak nawet niewielkich kwot może przesądzić o braku możliwości działania lub dalszego rozwoju danej poradni. Dotacji nie udało się pozyskać z CEE TRUST, Urzędu Miasta St. Warszawy, ani z Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności.

Z tego względu Fundacja wraz z większością uniwersyteckich poradni prawnych podjęła decyzję o złożeniu wniosku o wieloletnią dotację z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Niestety także i te wielomiesięczne przygotowania, wymagający od klinik oraz od Fundacji dyscypliny oraz ogromnego zaangażowania, zakończyły się fiaskiem. Opracowany wniosek wraz opisujący plany finansowe poszczególnych klinik na lata 2008-2015, ustandaryzowane oraz wprowadzone do jednolitego budżetu całego konsorcjum – nie mogły zostać złożone ze względu na bardzo wąsko określone kryteria Wytucznych.

Warto pokreślić, że rok 2007 obfitował również w wydarzenia międzynarodowe. Fundacja była gospodarzem pierwszego międzynarodowego zjazdu kliniczny organizacji parasolowych i instytucji zajmujących się edukacją kliniczną, dwóch wizyt studyjnych oraz zorganizowała dwie ogólnopolskie konferencje kliniczne z udziałem gości zagranicznych. W ramach tych wydarzeń gościliśmy łącznie 43 zagranicznych gości. Szczególnie jesteśmy dumni z faktu, iż większość przybywających do Polski gości zagranicznych przybywa, ponieważ pragnie czerpać z doświadczeń polskiego ruchu klinicznego i traktuje osiągnięcia klinik prawa w Polsce za rozwiązania modelowe. Bazując na naszych doświadczeniach i przyjętych rozwiązaniach strukturalnych powstają kliniki prawa na całym świecie, zaś model funkcjonowania organizacji parasolowej, jaką jest Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych, stanowi przykład dla powstawania kolejnych tego typu organizacji między innymi na Ukrainie, Rosji, czy odległych Chinach.

Rok ten zakończył się także powołaniem przez Fundację nowego programu jaki jest Centrum Pro Bono. Fundacja od początku swojego powstania stawiała sobie za cel aktywizację prawników do pracy pro bono. Obecnie oprócz nagradzania tego typu szlachetnych postaw w Konkursie Prawnik Pro Bono postanowiliśmy także przyczynić się w sposób organizacyjny

do zagospodarowania możliwości i dobrej woli prawników pracujących w kancelariach, którzy chcą pomagać innym. Centrum będzie pośredniczyć w oferowaniu pomocy prawnej pro bono prawników pracujących w kancelariach niezamożnym organizacjom pozarządowym poszukującym takiej właśnie profesjonalnej porady prawnej.

Siódmy rok w znacznej mierze był kontynuacją dotychczasowych projektów. Fundacja zorganizowała kolejno IX Ogólnopolską Konferencję w Toruniu i jubileuszową X konferencję w Szczecinie. Organizatorem IX konferencji była Poradnia z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Dzięki środkom Fundacji im. Stefana Batorego wsparcia finansowego organizatorom Konferencji mogła udzielić Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych w. Jeden z najstarszych ośrodków tej nowatorskiej metody kształcenia studentów prawa w Polsce gościł niemal 50 studentów i pracowników naukowych związanych z ruchem klinicznym. Finansowego wsparcia przedsięwzięciu udzieliły także Dziekan Wydziału Prawa i Administracji oraz Władze Rektorskie UMK. Ponadto w przygotowaniach do konferencji brały udział lokalne struktury Europejskiego Stowarzyszenia Studentów Prawa - ELSA Toruń. Jubileuszowa konferencja w Szczecinie odbyła się w dniach 17 - 19 października 2008 roku i została uznana za jedną z najlepszych w dotychczasowej historii konferencji FUPP. Kolejne z cyklicznych spotkań entuzjastów ruchu klinicznego nie byłoby możliwe gdyby nie pomoc wielu szczodrych sponsorów: Instytutu Spraw Publicznych z Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, miasta Szczecin Uniwersytetu Szczecińskiego oraz po raz pierwszy także dwóch lokalnych kancelarii prawnych: kancelarii Niebieszczanski & Mazurkiewicz Adwokaci i Radcowie Prawni Spółka Partnerska oraz kancelarii Lizak, Stankiewicz, Królikowski Adwokaci - Spółka Cywilna.

Rok 2008 to także bardzo owocny rok w publikacje. Na początku roku ukazała się książka pt.: "Symulacja rozpraw sądowych jako metoda edukacyjna.", kilka miesięcy później ukazała się oczekiwana od dłuższego czasu seria pt.: Biblioteka Studenckich Poradni Prawnych. Seria składała się z 5 tomów. Pod koniec roku zaś ukazała się drukiem wydawnictwa CH Beck książka pod redakcją dr Barbary Namysłowskiej-Gabrysiak pt.: „Studencka poradnia prawna. Kompendium dla studentów”.

Należy zaznaczyć, że rok 2008 był prawdopodobnie jednym z ostatnich, w którym Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych prowadziła konkurs regrantingowy na tak dużą skalę. Co ciekawe uprawnionych do wzięcia udziału w VI już konkursie grantowym było 20 poradni (na 25 istniejących), zaś w terminie wpłynęło 11 wniosków. Zarząd dokonał podziału rekordowej, jak na jeden konkurs, kwoty ponad 140 000 zł.

W marcu 2008 roku odbyły się wybory Zarządu Fundacji, podczas których Rada Fundacji wybrała Zarząd IV kadencji w niezmiennym składzie: Filip Czernicki - Prezes Zarządu, dr Izabela Kraśnicka, dr Michał Królikowski, adw. Filip Wejman, dr hab. Paweł Wiliński.

Ósmy rok był jak zwykle bardzo owocnym rokiem jeśli chodzi o prace Fundacji. Została zorganizowana XI Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych w Olsztynie. Patronat nad tym wydarzeniem objęli Samorząd Miasta Olsztyn, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego w Olsztynie oraz Prof. Bronisław Sitek. Uczestnicy konferencji uczestniczyli w trzech warsztatach tematycznych: z zakresu aktywnych metod nauczania prawa, z zakresu umiejętności psychologicznych w pracy z klientem oraz opracowywania programu zajęć klinicznych z naciskiem na proces oceny studentów. Konferencja została sfinansowana ze środków

Instytutu Spraw Publicznych w ramach programu Obywatel i Prawo IV finansowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Natomiast w październiku odbyła się już XII Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych w Rzeszowie pt. Aksjologia prawa wobec zmienności prawa krajowego i prawa unijnego. Konferencja stanowiła ramę dla sześciu warsztatów z zakresu aktywnych metod nauczania prawa z zastosowaniem technik audio-wizualnych. Sponsorem tego wydarzenia była Fundacja Open Society Justice Initiative.

W 2009 r. Fundacja przygotowuje również projekt na dofinansowanie Studenckich Poradni Prawnych z funduszy Unii Europejskiej-Program Operacyjny „Kapitał Ludzki”. Projekt ma na celu pozyskanie środków na rozwój działalności studenckich poradni prawnych oraz wzmocnienie ich pozycji w strukturze macierzystej uczelni. FUPP w tym projekcie występować będzie jako partner sieci poradni spełniający rolę koordynatora projektu. Należy dodać, że wniosek FUPP będzie tym silniejszy im więcej poradni weźmie w nim udział. Poradnie pragnące wziąć udział w projekcie muszą liczyć się z koniecznością spełnienia następujących wymagań: konieczne będzie podpisanie umowy/porozumienia danej uczelni z FUPP, która to umowa określi zobowiązania danej poradni (raportowanie co kwartał, sprawozdawanie merytoryczne i finansowe, wskazanie osób odpowiedzialnych za realizację projektu, itp.), koniecznym będzie wyznaczenie jednej osoby po stronie poradni odpowiedzialnej za prowadzenie projektu, stały kontakt z FUPP i prowadzenie sprawozdawczości, niezbędne będzie wprowadzenie w życie pełnej, rzetelnej i bieżącej statystyki (np. poprzez używanie udoskonalonego Elektronicznego Repertorium), dla uzyskania środków z UE konieczne jest wykazanie konkretnych i wymiernych efektów uzyskanej pomocy (np. wzrost liczby rozpatrywanych spraw, poszerzenie zakresu świadczonych usług poprzez tworzenie ośrodków zamiejscowych lub nowych punktów przyjmowania klientów). Przystępujące do projektu poradnie mogą liczyć na pokrycie następujących wydatków: koszty wynagrodzenia osoby odpowiedzialnej po stronie poradni za administrację projektem (może to być np. osoba prowadząca sekretariat poradni), koszty zakupu i modernizacji wyposażenia biurowego (np. meble, szafy na akta), koszty zakupu i modernizacji urządzeń biurowych (np. komputery stacjonarne i przenośne, drukarki, kopiarki, skanery, telefony i faksy, niszczarki, kamery wideo), zakupu materiałów i środków nietrwałych (np. papier, tonery, materiały biurowe, itp.), koszty remontu i modernizacji lokali biurowych (adaptacja pomieszczeń na potrzeby biurowe, odświeżenie i poprawa stanu technicznego lokalu).

W dniach 10-19 maja 2009 roku do Polski przyjechali przedstawiciele gruzińskich uczelni państwowych z: Tbilisi, Kutaisi oraz Batumi. Opiekę organizacyjną oraz finansowanie tej wizyty zapewniło przedstawicielstwo American Bar Association w Gruzji, na czele z Garrym Ledbetterem i Nino Khurtsidze. Celem wizyty było zobaczenie w jaki sposób w naszym kraju działają poradnie prawne, dlaczego są one tak ważne dla naszych uczelni oraz porównanie naszych poradni z ich własnymi. Goście zostali przyjęci w studenckich poradniach prawnych uczelni państwowych oraz dwóch prywatnych. Ostatnie dwa dni zostały zorganizowane w siedzibie Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych i były poświęcone szkoleniom z zakresu budowania strategii rozwoju oraz utrzymania standardów jakości oraz trwałości powołanych do życia struktur na danej uczelni.

Dzięki właśnie takim spotkaniom istnieje możliwość ogólnoświatowego szerzenia idei studenckich poradni prawnych. Należałoby także podkreślić fakt, iż powodem dla którego za cel wizyty została wybrana właśnie Polska jest taki, że to właśnie u nas działa jeden z najprężniej rozwijających się ruchów klinicznych w tej części Europy.

Między 1-5 listopada 2009 r. kliniki prawa odwiedzili przedstawiciele uczelni z Serbii. Wizyta zakłada wizytę w Fundacji, oraz w studenckich poradniach prawnych na Uniwersytecie Warszawskim, Akademii Leona Koźmińskiego oraz Uniwersytecie w Białymstoku. Program obejmował zapoznanie Serbów z naszymi metodami pracy w poradniach oraz funkcjonowaniem polskiego systemu prawnego.

Fundacja wydała również publikację dr Barbary Namysłowskiej-Gabrysiak poświęconą metodyce nauczania klinicznego w różnych sekcjach w poradniach prawnych w całej Polsce. Książka stanowi pierwsze tego typu opracowanie zawierające po każdym teoretycznym przedstawieniu danego zagadnienia, praktyczne przykłady scenariuszy zajęć, jakie mogą być wykorzystane podczas prowadzenia warsztatów w poradniach prawnych. Fundacja kontynuowała także wydawanie Czasopisma Klinika.

Najważniejsze sprawy będące przedmiotem dyskusji Zarządu zostały przedstawione w postaci skrótu protokołów z posiedzeń Zarządu. W kolejnej zaś części sprawozdania znajdują się obszernie sprawozdania najpoważniejszych wydarzeń i projektów prowadzonych przez Zarząd Fundacji.

Dziewiąty rok był poświęcony rozwijaniu i umacnianiu dotychczas prowadzonych przez Fundację działań. W Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie odbyła się XIII Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych. XIII Konferencja poświęcona została zagadnieniom związanym z alternatywnymi metodami rozwiązywania sporów, głównie mediacji i roli jaką może odegrać w zakresie bardziej efektywnego zakańczania sporów między stronami jak też i możliwościom stworzenia w Poradniach Prawnych sekcji do spraw mediacji. Konferencja odbyła się dzięki środkom Instytutu Spraw Publicznych w ramach programu Obywatel i Prawo V finansowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności. Patronami medialnymi konferencji byli: Rzeczpospolita, Edukacja Prawnicza, Państwo i Prawo, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska, Radio Campus.

Kolejna XIV Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych została zorganizowana w listopadzie 2010r. w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie. Merytoryczna część konferencji dotyczyła tematyki pisania opinii prawnych i pism procesowych, jak również ochronie danych osobowych i współpracy klinik z Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych. Stanowiła ona kolejne z serii spotkań poświęconych klinikom prawa. Uczestnicy konferencji również zapoznali się z rocznym sprawozdaniem z działalności sieci klinik prawa i omówienie planów FUPP. W prezentacji tej została pokrótce omówiona działalność każdej kliniki prawa, statystyki, dotychczasowe osiągnięcia i sukcesy oraz informacje dotyczące zarówno ilości studentów, jak i opiekunów pracujących w poradniach. W konferencji uczestniczyli opiekunowie i studenci związani z pracą w poradniach w Polsce i Czechach.

W marcu 2010 roku odbyły się wybory Zarządu i Prezesa Fundacji, podczas których Rada Fundacji wybrała Zarząd V kadencji w niezmienionym składzie: Filip Czernicki - Prezes Zarządu, dr Izabela Kraśnicka, dr Michał Królikowski, adw. Filip Wejman, dr hab. Paweł Wiliński.

W 2011 r. uchwałami z dnia 12 marca 2011 r. Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych jednogłośnie przyjął sprawozdanie finansowe oraz merytoryczne Fundacji za 2010 r.

Dziesiąty rok był także rokiem wzmożonej aktywności Fundacji. XV Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych odbyła się w dniach 6-8 maja 2011 r. w Łodzi. Jej organizatorami byli Studencki Punkt Informacji Prawnej "Klinika Prawa - Klinika Praw Dziecka", Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego, Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych oraz Fundacja Uniwersytetu Łódzkiego. Wsparcia finansowego udzielił także Instytut Spraw Publicznych ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach Programu "Obywatel i Prawo VI"

Tytuł Konferencji "Etyka a profesjonalizm prawników" zdeterminował podejmowane w jej trakcie zagadnienia związane z nauczaniem etyki w klinikach prawa oraz budowaniem kodeksów deontycznych klinik.

W Konferencji wzięli udział przedstawiciele uniwersyteckich poradni prawnych w Polsce, a także osoby zaangażowane w tworzenie i prowadzenie klinik w Białorusi i na Ukrainie. Konferencja została objęta honorowym patronatem m. in.: Ministra Sprawiedliwości RP Krzysztofa Kwiatkowskiego, Rzecznika Praw Obywatelskich prof. dr hab. Ireny Lipowicz, Rzecznika Praw Dziecka Marka Michalaka. Konferencja odbywała się pod patronatem medialnym TVP Łódź, Gazety Wyborczej, Radia Łódź i Edukacji Prawniczej.

Na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskie w Lublinie odbyła się z kolei XVI Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych. Konferencja była zorganizowana w dniach 25-27 listopada 2011 roku. Jej organizatorem była Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna działająca przy Wydziale Prawa i Administracji UMCS przy współpracy Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych. Wsparcia finansowego udzieliła organizatorom Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności w ramach programu Obywatel i Prawo VI, administrowanego przez Instytut Spraw Publicznych oraz Wydział Prawa i Administracji UMCS. W Konferencji uczestniczyli Opiekunowie, Koordynatorzy, Asystenci i Studenci większości Klinik Prawa z Polski, a także goście z Białorusi i Ukrainy. Konferencja była poświęcona problematyce nauczania klinicznego w systemie edukacji prawniczej.

W dziesiątym roku funkcjonowania Fundacji na uwagę zasługuje niewątpliwie ścisła współpraca z ze wschodnim sąsiadem Polski – Białorusią. Mimo, że poradnie prawne na Białorusi działają od dziesięciu lat, z rozmów przeprowadzonych z prawnikami praktykami i wykładowcami prawa wynikało, że jakość świadczonych przez kliniki prawa usług jest na niskim poziomie. Polski program klinicznego nauczania prawa natomiast jest najbardziej rozwinięty w tym regionie geograficznym. Fundacja dzieli się swoim doświadczeniem poprzez realizację projektów i zaproszenie gości z zagranicy do udziału w ogólnopolskich wydarzeniach klinicznych

Być może m.in. dostrzegając szereg problemów społeczeństwa białoruskiego Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej ogłosiło konkurs projektów „*Wsparcie społeczeństwa białoruskiego 2011*”. Przez białoruską wolontariuszkę przy wsparciu polskich członków Fundacji został przygotowany projekt działań międzynarodowych, który ze względu na swój charakter społeczny otrzymał wsparcie ze strony komisji konkursowej. Projekt przyczynił się do wprowadzenia zmian w edukacji prawnej nastawionej na budowanie wśród młodych prawników potrzeby taktowania swojego zawodu jako misji społecznej służącej obronie praw osób najbardziej potrzebujących. W trakcie realizacji projektu białoruscy koledzy zwiedzali kliniki prawa w Białymstoku, Warszawie, Krakowie, Łodzi oraz Lublinie, uczestniczyli w Ogólnopolskiej Konferencji Poradni Prawnych, omawiali metody pracy opiekunów naukowych ze studentami oraz interaktywne metody nauczania

klinicznego. W ramach wizyt edukacyjnych białoruscy wykładowcy prawa zapoznali się z najlepszymi praktykami działania uniwersyteckich poradni prawnych w Polsce i podjęli pierwsze kroki w kierunku wzmocnienia klinicznej edukacji na Białorusi. Przyjazd na Białoruś wybitnych przedstawicieli programu klinicznego w Polsce utrwalił istniejący polsko-białoruski związek i przyczynił się do rozpoczęcia nowego etapu rozwoju klinicznej edukacji klinicznej na Białorusi.

Ponadto Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych przy wsparciu finansowym Fundacji „Eurazja” koordynowała udział 10 białoruskich opiekunów klinik prawa w VI Światowej konferencji klinicznej edukacji prawniczej w Walencji, gdzie Białorusini przedstawili innowacyjne edukacyjne projekty oraz zapoznali się z dorobkiem klinik na całym świecie.

Zgodnie z praktyką lat ubiegłych również i w 2011 r. FUPP wsparła w ramach przeprowadzonego konkursu re-grantingowego poradnie prawne, które w wymaganym terminie złożyły wnioski i ubiegały się o dotacje.

Warto odnotować, iż w 2011 r. ukazały się dwa numery Czasopisma KLINIKA: nr 14 przygotowany przez Studencką Poradnię Prawną działającą na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku i nr 15 przygotowany przez Studencki Punkt Informacji Prawnej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Łódzkiego.

Jedenasty rok działalności Fundacji był w głównej mierze poświęcony realizacji projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych jest jednym z partnerów realizujących projekt wraz z Departamentem Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, Instytutem Spraw Publicznych, Instytutem Prawa i Społeczeństwa INPRIS oraz Związkiem Biur Porad Obywatelskich.

Celem Projektu jest przygotowanie zbioru zasad polityki państwa w zakresie wzmocnienia oraz rozwoju poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce.

Zadania Fundacji koncentrują się na upowszechnianiu opracowanych w ramach Projektu rozwiązań. W roku 2012 Fundacja opracowała system identyfikacji wizualnej Projektu, wyprodukowała materiały promocyjne dla wszystkich partnerów na lata 2012-2013, przygotowała i nadzoruje stronę internetową Projektu oraz profil na portalu społecznościowym, opublikowała w prasie specjalistycznej 3 artykuły z zakresu poradnictwa prawnego, a także rozpoczęła prace nad internetowym przewodnikiem po podmiotach świadczących poradnictwo prawne i obywatelskie. Ponadto, eksperci FUPP aktywnie uczestniczyli w pracach grupy roboczej INPRiS ds pracy nad modelem poradnictwa.

W marcu 2012 roku odbyły się wybory Zarządu i Prezesa Fundacji, podczas których Rada Fundacji wybrała Zarząd VI kadencji w składzie: Filip Czernicki - Prezes Zarządu, dr Izabela Kraśnicka, Katarzyna Syroka-Marczewska, adw. Filip Wejman, dr hab. Paweł Wiliński.

W 2012 r. uchwałami z dnia 21 marca 2012 r. Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych jednogłośnie przyjął sprawozdanie finansowe oraz merytoryczne Fundacji za 2011 r.

W jedenastym roku działalności Fundacji na uwagę zasługują zorganizowane 2 konferencje kliniczne. XVII Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych odbyła się w

Rzeszowie w dniach 13-15 kwietnia 2012 r. Konferencja w całości poświęcona była problematyce realizowania programu Street Law przez Uniwersyteckie Poradnie Prawne. W trakcie Konferencji uczestnicy mieli możliwość podzielenia się swoimi doświadczeniami w realizacji tego typu zajęć, a w części warsztatowej zapoznania się z metodami nauczania interaktywnego oraz technikami prowadzenia zajęć.

W dniach 13-16 września 2012 roku w Szczecinie i w Świnoujściu odbyła się XVIII Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych połączona z Międzynarodową Konferencją "Rozwój i nowoczesne trendy w edukacji prawniczej" (International Conference "Development and new trends in legal education") oraz dorocznym Ogólnopolskim Zjazdem Dziekanów Uniwersyteckich Wydziałów Prawa. Udział w Konferencji wzięło 61 przedstawicieli klinik prawa z całego świata – Białorusi, Chorwacji, Czech, Hiszpanii, Rosji, Republiki Południowej Afryki, Słowacji, Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Ukrainy, Tajlandii oraz Włoch, oraz 14 delegatów polskich uniwersyteckich poradni prawnych. Konferencja była także okazją do uczczenia 10-lecia działalności Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych. Ponadto, podczas konferencji została ustanowiona europejska sieć klinicznej edukacji prawniczej. Zebrani przyjęli misję oraz statut European Network for Clinical Legal Education (ENCLE), a także wybrano pierwszy Zarząd.

Dwunasty rok działalności Fundacji był nadal poświęcony w głównej mierze realizacji projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego”.

W roku 2013 eksperci Fundacji zakończyli z powodzeniem udział w pracach INPRIS dot. opracowania modelu i polityki poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Rozpoczęto pracę nad tworzeniem internetowego przewodnika po podmiotach świadczących poradnictwo prawne i obywatelskie. Fundacja zorganizowała też dwa spotkania konsultacyjne dot. modelu, oraz spotkanie pokonsultacyjne dla środowiska akademickiego, związanego z klinikami prawa.

Podczas XIX Ogólnopolskiej Konferencji Uniwersyteckich Poradni Prawnych, która odbyła się w dniach 12-14 kwietnia 2013 r. na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego miały miejsce pierwsze z zaplanowanych na ten rok konsultacji modelu poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Osobami uczestniczącymi w konsultacjach byli przedstawiciele środowiska akademickiego reprezentujący poszczególne poradnie prawne z całej Polski, w tym zarówno opiekunowie naukowcy pracujący w poradniach (pracownicy naukowcy i naukowo-dydaktyczni wydziałów prawa uniwersytetów publicznych i niepublicznych), jak również studenci będący członkami poszczególnych klinik prawa.

W dniach 5-7 grudnia 2013 r. odbyła się w Krakowie na Uniwersytecie Jagiellońskim XX jubileuszowa Ogólnopolska Konferencja Poradni Prawnych pt.: „Studenckie Poradnie Prawne w systemie nieodpłatnej pomocy prawnej – teraźniejszość i przyszłość”. Konferencja połączona była z uroczystością wręczenia Księgi Jubileuszowej prof. Marii Szewczyk. W konferencji wzięło udział około 50 przedstawicieli Klinik Prawa z całej Polski.

Referaty wygłoszone podczas spotkania odnosiły się w głównej mierze do sposobu funkcjonowania studenckich poradni prawnych, w szczególności sposobów udzielania pomocy prawnej w perspektywie rozwiązań wypracowanych w ramach projektu systemowego PO KL. Sam model nieodpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego

wpracowywany w ramach projektu POKL, którego FUPP jest partnerem został zaprezentowany w referatach przedstawicieli FUPP.

W pierwszej połowie roku 2013 zostały także przygotowane szkolenia próbne, a następnie w lipcu zostały przeprowadzone właściwe szkolenia dla trenerów (tzw. T4T). Kadra trenerska FUPP rozpoczęła pracę nad pisaniem podręcznika trenerskiego. Od listopada do grudnia 2013 kadra FUPP przeprowadziła 4 z 11 planowanych seminariów/szkoleń. W roku 2013 zostały także opublikowane na zlecenie FUPP 4 artykuły naukowe dr Przemysława Mijala dotyczące poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce.

Najważniejsze sprawy będące przedmiotem dyskusji Zarządu zostały przedstawione w postaci skrótu protokołów z posiedzeń Zarządu. W kolejnej zaś części sprawozdania znajdują się obszerne sprawozdania najpoważniejszych wydarzeń i projektów prowadzonych przez Zarząd Fundacji.

3. Spotkania Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych

7 marca odbyło się LXII spotkanie Zarządu, na którym przyjęto szereg uchwał związanych z zamknięciem 2012 roku.

Uchwała Zarządu FUPP nr 1/2013 z dnia 7.03.2013 r.

§ 1

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych postanowił jednogłośnie przyjąć **sprawozdanie finansowe Fundacji za 2012 rok**, zamykające się sumą bilansową po stronie aktywów i pasywów w wysokości **292 748,74 zł**. Nadwyżka przychodów nad kosztami w wysokości **275 251,34 zł**. powstała w 2012 r. zostanie przeniesiona na przychody kolejnego roku.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Uchwała Zarządu FUPP nr 2/2013 z dnia 7.03.2013

§ 1

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych postanowił jednogłośnie przyjąć **sprawozdanie merytoryczne Fundacji za 2012 rok**.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Uchwała Zarządu FUPP nr 3/2013 z dnia 7.03.2013

§ 1

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych postanowił jednogłośnie przyjąć **plan finansowy Fundacji na 2013 rok**.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Uchwała Zarządu FUPP nr 4/2013 z dnia 7.03.2013

§ 1

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych postanowił przyjąć **plan działania Fundacji na 2013 rok**.

§ 2

Za przyjęciem uchwały głosowało 4 członków Zarządu, 1 członek wstrzymał się od głosu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Uchwała Zarządu FUPP nr 5/2013 z dnia 7.03.2013

§ 1

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych jednogłośnie postanowił o zwołaniu Rady Fundacji na dzień 9 marca 2013 roku.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Podjęcie uchwał związanych z projektem POKL i wnioskiem UKSW. Zarząd po analizie wszystkich przygotowanych dokumentów podjął następujące uchwały:

Uchwała Zarządu FUPP nr 6/2013 z dnia 07.03.2013 r.

§1

W związku z planowanym wydaniem podręcznika trenerskiego w ramach Projektu *Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce* współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Zarząd wyraża zgodę na ogłoszenie konkursu na wydanie podręcznika, wybór wydawnictwa oraz podpisanie umowy wydawniczej zgodnie z informacją zawartą w ogłoszeniu i na warunkach ustalonych w ogłoszeniu konkursowym oraz we wniosku o dofinansowanie Projektu *Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce* współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego przez Zespół Projektowy.

§2

Za przyjęciem uchwały głosowało 4 członków Zarządu, 1 członek wstrzymał się od głosu.

Uchwała Zarządu FUPP nr 7/2013 z dnia 07.03.2013 r.

§1

W związku z koniecznością dokonania wyboru 6-ciu osób, które jako trenerzy przeprowadzą szkolenia T4T, opracują podręcznik trenerski, przeprowadzą 11 seminariów/szkoleń oraz 5 szkoleń dla pracowników administracji państwowej w ramach Projektu *Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce* współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Zarząd wyraża zgodę na ogłoszenie konkursu na wybór 6-ciu osób zgodnie z wytycznymi zawartymi w ogłoszeniu konkursowym i zgodnie z procedurą konkursową. Tym samym Zarząd wyraża zgodę na przeprowadzenie procedury konkursowej, wybór trenerów, zatrudnienie ich zgodnie z informacją zawartą w ogłoszeniu i na warunkach ustalonych w ogłoszeniu konkursowym oraz we wniosku o dofinansowanie Projektu *Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce* współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego przez Zespół Projektowy.

§2

Za przyjęciem uchwały głosowało 4 członków Zarządu, 1 członek wstrzymał się od głosu.

Uchwała Zarządu FUPP nr 8/2013 z dnia 7.03.2013

§ 1

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych jednogłośnie postanowił nie rekomendować Radzie Fundacji podjęcia decyzji o uznaniu zgodności działalności Studenckiej Poradni Prawnej przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego ze Standardami.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

**Wyciąg z protokołu z LXII spotkania Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych
Warszawa, 7 marca 2013 r.**

Na posiedzeniu Zarządu obecni byli: Izabela Kraśnicka, Filip Wejman, Paweł Wiliński, Katarzyna Syroka-Marczewska, Filip Czernicki.

1. Sprawozdania i relacje:

- *Legislacja.* Zostały przygotowane założenia do ustawy w MS oparte na pomysłem kuponowym. Tymczasem kończą się prace grupy pracującej w Kancelarii Prezydenta oraz grupy projektowej związanej z projektem systemowym w którego pracach FUPP bierze udział. Poprzedni projekt Ustawy o zniesieniu podatku VAT zapewne prędko nie odżyje, ale aktywna kampania adwokatów i radców prawnych bardzo wspiera jego ponowne przedstawienie Sejmowi. Wszelkie jednak działania będą raczej bezskuteczne o ile MF nadal będzie blokował te inicjatywy.
- *Elektroniczne repertorium.* Ostatnio wprowadzone zostały liczne udogodnienia i poprawki w systemie. Dotychczas do programu zapisało się 14 poradni (Rzeszów, Łazarski, Wrocław, Koźmiński, Opole, Szczecin, Katowice, Białystok, Poznań, Warszawa, Słubice, Kraków, UMCS, Gdańsk).
- *Stypendium w BABSEA.* W 2013 roku FUPP nie prowadziło aktywnej kampanii rekrutacyjnej na staże w BABSEA i zdaje się że bezpośrednio także nikt z Polski się nie zgłosił.
- *Centrum Pro Bono.* Do Centrum Pro Bono zostało zgłoszonych już ponad 360 spraw, z czego zakończonych zostało 250 (23 w 2012). 51 kancelarii zadeklarowało chęć współpracy:
  1. Anweiler, P. Dębski, E. Szantyr i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych "Casus Iuris" sp.j.
  2. Kancelaria Radców Prawnych Bieluk i Partnerzy
  3. Kancelaria prawna BSO Prawo & Podatki
  4. Kancelaria prawna Budnik Posnow i Partnerzy
  5. Budzowska Fiutowski i Partnerzy. Radcowie prawni
  6. Celichowski Szyndler i Partnerzy. Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych
  7. Kancelaria prawna Clifford Chance, Janicka, Namiotkiewicz i Wspólnicy Spółka Komandytowa
  8. CWW Kancelaria Prawnicza Sp.k.
  9. DLA Piper Wiatery spółka komandytowa
  10. Kancelaria prawna Filipek & Kamiński Spółka Komandytowa
  11. Forys Wojciechowski Spółka Komandytowa
  12. Kancelaria prawna Gide Loyrette Nouel Tokarczuk, Jędrzejczyk i Wspólnicy Sp.K.
  13. J.Jakubowska – Siwko, E.Kołtuniak Adwokaci Spółka Partnerska
  14. K&L Gates Jamka spółka komandytowa
  15. Kaczor Klimczyk Pucher Wypiór Adwokaci Spółka Partnerska
  16. Kancelaria adwokacka Agnieszka Kluszczyńska
  17. Kancelaria adwokacka Anna Pietrońska
  18. Kancelaria Krassowski
  19. Kancelaria Kubas Kos Gaertner
  20. Kancelaria Adwokacka Lassota i Partnerzy
  21. Kancelaria Łatała i Wspólnicy Sp.K.
  22. Majchrzak Brandt i Wspólnicy Spółka Komandytowa
  23. Kancelaria Maruta i Wspólnicy
  24. Kancelaria Radców Prawnych G. Morawska-Stanecka M. Stańko Spółka Partnerska
  25. Nosowski, Konratowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych Spółka Komandytowa

26. Kancelaria prawna Lengiewicz, Wrońska, Berezowska i Wspólnicy
27. Kancelaria prawna Leśnodorski Ślusarek i Wspólnicy
28. Linklaters C. Wiśniewski i Wspólnicy spółka komandytowa
29. Lith Doradztwo Prawne S.C
30. Norton Rose Piotr Strawa i Wspólnicy spółka komandytowa
31. Peter Nielsen & Partners Law Office spółka komandytowa
32. Kancelaria Prawna Piszcz, Norek i Wspólnicy Spółka Komandytowa
33. Rachelski i Wspólnicy Kancelaria prawnicza
34. Kancelaria adwokacka Joanna Sierczyńska - Mierzwa
35. Kancelaria prawnicza SALANS
36. Kancelaria Prawna Skoczyński Wachowiak Strykowski spółka komandytowa
37. Kancelaria T.Studnicki, K.Płaszka, Z.Ćwiąkalski, J.Górski Sp.k.
38. Kancelaria adwokacka Bartosz Szymański
39. Ślązak, Zapiór i Wspólnicy Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Spółka Komandytowa
40. Walczyński Kalinowski i Wspólnicy Kancelaria Prawna sp. k.
41. Kancelaria prawna Weil, Gotshal & Manges
42. Kancelaria prawna White & Case W. Daniłowicz, W. Jurcewicz i Wspólnicy Sp Komandytowa
43. Kancelaria prawna Wierzbowski Eversheds
44. Kancelaria prawna Woźniak Kocur
45. Kancelaria prawna Marcin Zatorski
46. Kancelaria Radcy Prawnego Małgorzata Proksa-Binkowska
47. Kancelaria Witaszek, Wroński i Wspólnicy Spółka Komandytowa
48. Kancelaria Prawna Świeca i Wspólnicy
49. Kancelaria adwokacka Przemysława Rybińskiego
50. Kancelaria Pietrzak Siekierzyński Bogen sp. j.
51. Kancelaria adwokacka Kamil Mazur-Czerniecki

- Prawnik Pro Bono. Przygotowania do X edycji Konkursu już trwają. Uroczystość wręczenia nagród będzie 17 kwietnia. W składzie Jury zasiądą tym razem:
  - Prof. Andrzej Rzepliński - Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
  - Sędzia Stanisław Dąbrowski - Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
  - Prof. Roman Hauser - Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego,
  - Prof. Marek Safjan - b. Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
  - Prof. Andrzej Zoll - b. Rzecznik Praw Obywatelskich,
  - r. pr. Maciej Bobrowicz - Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
  - adw. Andrzej Zwara - Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,
  - mec. Zenon Klatka - b. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
  - adw. Wojciech Hermeliński - sędzia Trybunału Konstytucyjnego,
  - Jarosław Gowin - Minister Sprawiedliwości,
  - Prof. Irena Lipowicz - Rzecznik Praw Obywatelskich,
  - Ewa Usowicz - Zastępca Redaktora Naczelnego "Rzeczpospolitej",
  - Prof. Paweł Wiliński - członek Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych

Członkami Kapituły Konkursu są również laureaci poprzednich edycji konkursu: sędzia w stanie spoczynku Szczepan Styranowski, sędzia w stanie spoczynku Wiesława Mroczek z Głogowa, adwokat Bogumił Jopkiewicz z Kielc, radca prawny Krystyna Domagalska z Przemyśla, adwokat Maria Sawicka z Łodzi oraz radca prawny Andrzej

Kurowski z Olsztyna, (laureatem szóstej edycji był prof. Zbigniew Hołda) oraz laureatka IX edycji mec Franciszka Pniewska z Koszalina.

- *Sprawozdanie i relacje z wizytowanych poradni.* Wizytacja klinik była dotychczas poświęcona weryfikacji spełniania standardów przez poradnie.
- Podręczniki kliniczne
  1. Wydany został nr 17 (zimowy) czasopisma KLINIKA, a wiosenny jest przygotowywany.
  2. Redakcja Podręcznika na temat pisania opinii prawnych została powierzona zespołowi z Uniwersytetu w Łodzi.
- Przedłużono na kolejny rok licencję programu Legalis oraz prenumeratę Edukacji Prawniczej.

2. Sprawy omówione:

- *Sytuacja finansowa FUPP.* Bieżące koszty działalności FUPP będą pokrywane z grantu PO KL, w tym wynagrodzenie Kierownika Projektu, Koordynatora merytorycznego, Asystenta, księgowości, informatyka, koszty najmu biura wraz z opłatami za media oraz oczywiście wszystkie koszty projektowe. Koszty programu Centrum Pro Bono są pokrywane z darowizn z kancelarii prawnych, w tym w szczególności koszty zatrudnienia koordynatora programu na umowę zlecenia.
- *Jubileusz 10-lecia FUPP w Warszawie.* Planowane wstępnie na drugą połowę marca 2013 w Kancelarii Prezydenta. Uroczystość będzie zorganizowana w połączeniu z podsumowaniem cyklu debat Forum Debat Publicznych na temat dostępu do pomocy prawnej. Szczegóły tej uroczystości omawiam obecnie z Kancelarią Prezydenta i Ministrem Olgiem Dziekońskim.
- *XIX OKUPP.* Najbliższą konferencję zorganizuje Poradnia z Wrocławia w terminie: 12-14 kwietnia 2013 roku. Środki na sfinansowanie konferencji będą pochodziły z POKL. Program konferencji stanowi załącznik do materiałów na Zarząd FUPP.
- *Omówienie postępów w realizacji projektu finansowanego z POKL.* Podczas posiedzenia Zarządu Filip Czernicki oraz dr Aleksandra Iwanowska omówili postępy w ramach projektu „Poradnictwo Prawne i Obywatelskie. Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego obywatelskiego”. Wraz z Departamentem Pożytku Publicznego w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, Instytutem Spraw Publicznych, Instytutem Prawa i Społeczeństwa INPRIS oraz Związkiem Biur Porad Obywatelskich planujemy w tym projekcie m.in.: zwiększyć kompetencje instytucji poradniczych oraz poszerzyć wiedzę osób niezamożnych o możliwościach i zakresie korzystania z usług poradnictwa prawnego i obywatelskiego.

Zaplanowane działania w ramach projektu to:

- przeprowadzimy badania dotyczące różnych aspektów funkcjonowania poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce;
- stworzymy zestaw rekomendacji, czyli model funkcjonowania poradnictwa prawnego i obywatelskiego oraz przedstawimy propozycję długofalowej polityki państwa w tym zakresie;
- poinformujemy adresatów projektu o wynikach badań poprzez zorganizowanie konferencji i seminariów;
- nauczymy adresatów projektu działania w ramach przygotowanych rozwiązań poprzez zorganizowanie warsztatów i szkoleń oraz opracowanie specjalistycznych publikacji;
- poinformujemy ogół społeczeństwa o przygotowanych rozwiązaniach poprzez: naszą stronę internetową, obecność na portalach społecznościowych, kampanię społeczną.

Zarząd przeprowadził wstępną dyskusję i dokonał okresowej oceny postępów w projekcie, decyzje oraz konkluzje co do oceny postępów i jakości realizacji prowadzonych prac projektowych zostały przełożone na kolejne posiedzenie Zarządu.

- *Omówienie propozycji zmian w Standardach.* Przed posiedzeniem Zarządu Filip Wejman przygotował zestawienie dotychczas zgłoszonych uwag i propozycji zmian do Standardów. Podczas posiedzenia Zarząd wstępnie omówił zgłoszone propozycje zmian, ale szczegółową analizę postanowił przeprowadzić w trybie pisemnym, poprzez zgłaszanie opinii do pozycji zmian na drodze elektronicznej w terminie do 20 marca. Decyzje finalne co do rekomendacji zmian w Standardach Zarząd przeprowadzi na kolejnym posiedzeniu.

Wyciąg z protokołu z LXIII spotkania Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych Warszawa, 1 lipca 2013 r.

Na posiedzeniu Zarządu obecni byli: Filip Wejman, Katarzyna Syroka – Marczevska, Filip Czernicki.

1. Sprawozdania i relacje:

- *Legislacja.* Projekt ustawy o dostępie do pozasądowej pomocy prawnej w MS został zablokowany i nie należy się spodziewać w najbliższym czasie jakiegokolwiek ruchu. Projekt Ustawy o zniesieniu podatku VAT autorstwa Fundacji uzyskał wsparcie od samorządów adwokatów i radców prawnych. Powstała nowa inicjatywa w Ministerstwie Gospodarki, które w ramach 4 pakietu deregulacyjnego chce wprowadzić zmiany w ustawie o VAT znoszące podatek VAT od pomocy pro bono wykonywanej na rzecz osób niezamożnych będących klientami pomocy społecznej. Projekt jest w fazie koncepcyjnej i niebawem będzie przełożony na założenia do ustawy. Jakoby jest wstępne przyzwolenie MF na takie rozwiązanie.
- *Centrum Pro Bono.* Centrum Pro Bono rozwiązało od początku istnienia do końca 2012 roku 339 spraw, z czego 32 sprawy w 2012. W tym roku przyjętych zostało 35

spraw. Akces to Centrum Pro Bono zgłosiła kolejna 52. kancelaria - Kancelaria prawna Magdalena Zawiślak & Partners in Law.

- *Prawnik Pro Bono*. Zrealizowaliśmy X edycję Konkursu. Uroczystość wręczenia nagród odbyła się 17 kwietnia. W składzie Jury zasiedli tym razem:
  - Prof. Andrzej Rzepliński - Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
  - Sędzia Stanisław Dąbrowski - Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
  - Prof. Roman Hauser - Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego,
  - Prof. Marek Safjan - b. Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
  - Prof. Andrzej Zoll - b. Rzecznik Praw Obywatelskich,
  - r. pr. Maciej Bobrowicz - Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
  - adw. Andrzej Zwara - Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,
  - mec. Zenon Klatka - b. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
  - adw. Wojciech Hermeliński - sędzia Trybunału Konstytucyjnego,
  - Jarosław Gowin - Minister Sprawiedliwości,
  - Prof. Irena Lipowicz - Rzecznik Praw Obywatelskich,
  - Ewa Usowicz - Zastępca Redaktora Naczelnego "Rzeczpospolitej",
  - Prof. Paweł Wiliński - członek Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych

Członkami Kapituły Konkursu są również laureaci poprzednich edycji konkursu: sędzia w stanie spoczynku Szczepan Styranowski, sędzia w stanie spoczynku Wiesława Mroczek z Głogowa, adwokat Bogumił Jopkiewicz z Kielc, radca prawny Krystyna Domagalska z Przemyśla, adwokat Maria Sawicka z Łodzi oraz radca prawny Andrzej Kurowski z Olsztyna, (laureatem szóstej edycji był prof. Zbigniew Hołda) oraz laureatka IX edycji mec Franciszka Pniewska z Koszalina.

Tegoroczną laureatką została adw. Małgorzata Zielińska – pracująca pro bono na rzecz Akademii Iuris, wyróżnienia otrzymali r.pr. Lech Obara i dr. Witold Klaus.

- *Podręczniki kliniczne*. Wydany został nr 18 (wiosenny) czasopisma KLINIKA, a jesienny niebawem będzie w przygotowywaniu.

2. Sprawy omówione:

- *Sytuacja finansowa oraz potrzeby FUPP*. Bieżące koszty działalności FUPP są pokrywane z grantu PO KL, z kolei koszty programu Centrum Pro Bono są pokrywane z darowizn z kancelarii prawnych.
- *Jubileusz 10-lecia FUPP w Warszawie*. Planowane wstępnie na połowę września 2013r. w Kancelarii Prezydenta. Uroczystość będzie zorganizowana w połączeniu z podsumowaniem cyklu debat Forum Debat Publicznych na temat dostępu do pomocy prawnej.
- *XX OKUPP*. Najbliższą konferencję zorganizuje Poradnia z UJ w terminie: 15-17 listopada 2013 roku. Środki na sfinansowanie konferencji będą pochodziły z POKL. Program konferencji jest w przygotowaniu, a będzie uwzględniał z pewnością uroczystości jubileuszowe Pani Prof. Marii Szewczyk.
- *Wybór redaktora/autorów podręcznika do pisania opinii prawnych*. W konkursie ogłoszonym przez FUPP nadeszły dwa zgłoszenia: z Wrocławia i z Łodzi. Zarząd

przeanalizował zgłoszenia i w wyniku dyskusji podjęta decyzja o powierzeniu realizacji projektu Zespołowi pod kierunkiem Prof. Małgorzaty Król z Łodzi.

- *Omówienia propozycji zmian w standardach.* Zgłoszono uwagi do dotychczasowych propozycji zmian standardów. Uwagi te były również zebrane od uczestników OKUPP we Wrocławiu. Postanowiono, że na wrześniowe posiedzenie Zarządu zostanie przygotowana treść propozycji zmian standardów.
- *Sytuacja Poradni przy EWSPiA.* Podjęto decyzję, że w związku z długotrwałymi trudnościami w uzyskaniu jakichkolwiek danych od poradni prawnej na EWSPiA zostanie wykreślona z listy podopiecznych Fundacji.
- *Omówienie postępów w realizacji projektu finansowanego z POKL.* Podczas posiedzenia Zarządu omówione zostały postępy w ramach projektu „Poradnictwo Prawne i Obywatelskie. Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego”. Pod koniec posiedzenia Zarządu odbyło się spotkanie z grupą trenerów, którzy będą odpowiadać za kluczową część projektu realizowanego przez FUPP czyli tzw. „Upowszechnianie”. W ramach tej części projektu trenerzy przeprowadzą 11 szkoleń/seminariów regionalnych, 5 konferencji przeznaczonych do administracji i urzędników, 2 szkolenia „Train the trainers” oraz opracują podręcznik podsumowujący cały projekt. Spotkanie było okazją do zapoznania się z harmonogramem prac oraz dyskusji nad zadaniami jakie przed zespołem FUPP stoją.

Wyciąg z Protokołu z LXIV spotkania Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych Warszawa, 30 września 2013 r.

Na posiedzeniu Zarządu obecni byli: Izabela Kraśnicka, Filip Wejman, Paweł Wiliński, Filip Czernicki

Sprawy omówione:

- *Jubileusz 10-lecia FUPP w Warszawie.* Planowany termin to 22 października, uroczystość ma się odbyć w Kancelarii Prezydenta. Będzie ona zorganizowana w połączeniu z podsumowaniem cyklu debat Forum Debat Publicznych na temat dostępu do pomocy prawnej. Szczegóły tej uroczystości omawiane są obecnie z Kancelarią Prezydenta i Ministrem Olgierdem Dziekońskim.
- *XX OKUPP.* Najbliższą konferencję zorganizuje Poradnia z UJ w terminie: 4-6 grudnia 2013 roku. Środki na sfinansowanie konferencji będą pochodziły z POKL. Program konferencji jest w przygotowaniu, a będzie uwzględniał z pewnością uroczystości jubileuszowe Pani Prof. Marii Szewczyk.
- *Omówienie propozycji zmian w Standardach.* Zarząd przystąpił do dyskusji o zgłoszonych uwagach i poprawkach do Standardów a w konsekwencji postanowił o rekomendowaniu Radzie FUPP dokonania zmian.
- *Client interviewing and counseling competition.* Omawiana była koncepcję dla nowego konkursu adresowanego do studentów klinik prawa.

Podjęte uchwały:

Uchwała Zarządu FUPP nr 10/2013 z dnia 30.09.2013

§ 1

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych jednogłośnie postanowił rekomendować Radzie Fundacji dokonanie zmian w Standardach zgodnie z załączoną do protokołu propozycją.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia

Uchwała Zarządu FUPP nr 9/2013 z dnia 30.09.2013

§ 1

Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych jednogłośnie postanowił o dokonaniu zmian w Regulaminie Konkursu zgodnie z treścią zawartą w załączeniu do protokołu z posiedzenia Zarząd oraz podjął uchwałę w sprawie delegowania Pawła Wilińskiego na członka Kapituły Konkursu.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

III. Sprawozdanie z działalności Rady

1. Skład Rady FUPP:

1. Łukasz Bojarski – Przewodniczący, fundator, Instytut Prawa i Społeczeństwa INPRIS,
2. Prof. Alina Wypych-Żywicka, Uniwersytet Gdański,
3. Jakub Boratyński, fundator, b. Dyrektor Programowy Fundacji im. S. Batorego,
4. Dr Jerzy Ciapała, Uniwersytet Szczeciński,
5. Prof. Maria Dragun-Gertner, Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika,
6. Dr Wojciech Dziedziak, Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej,
7. Dr Janusz Guśc, Szkoła Wyższa Prawa i Dyplomacji w Gdyni
8. Katarzyna Guzenda, Uniwersytet Europejski Viadrina w Ślubicach/Frankfurt,
9. Katarzyna Hebda, fundator, ELSA Lawyers Society,
10. Dr Magdalena Gołowkin-Hudała, Uniwersytet Opolski,
11. Prof. Małgorzata Król, Uniwersytet Łódzki,
12. Prof. Leszek Kubicki, Akademia Leona Koźmińskiego (ALK),
13. Prof. Piotr Machnikowski, Uniwersytet Wrocławski,
14. Dr Magdalena Olczyk, fundator, biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, obecnie ALK
15. Prof. Maksymilian Pazdan, Uniwersytet Śląski,
16. Dr Justyn Piskorski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza,
17. Dr Maciej Bogusławski, Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej
18. Dr hab. Andrzej Sakowicz, Uniwersytet w Białymstoku,
19. Prof. Maria Szewczyk, Uniwersytet Jagielloński,
20. Marta Sarnowiec-Cisłak, Fundacja Academia Iuris,
21. Prof. Renata Świrgoń-Skok, Uniwersytet Rzeszowski,
22. Prof. Jarosław Wyrembak, Uczelnia Łazarskiego,
23. Prof. Eleonora Zielińska, Uniwersytet Warszawski.

2. Uchwały 12-go Zwyczajnego Posiedzenia Rady Fundacji.

Podczas XI Zwyczajnego Posiedzenia Rady Fundacji, które odbyło się w dniu 9 marca 2013 roku członkowie Rady zebrani w siedzibie Fundacji, podjęli następujące uchwały zgodne z przedstawionym porządkiem obrad.

Posiedzeniu Rady Fundacji przewodniczył Pan Łukasz Bojarski.

Uchwała nr 1

Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Fundacji w 2012 roku.

Uchwała nr 2

Uchwała w sprawie przyjęcia sprawozdania finansowego Fundacji za 2012 rok.

Uchwała nr 3

Uchwała w sprawie rocznego planu działania Fundacji w 2013 roku.

Uchwała nr 4

Uchwała w sprawie rocznego planu finansowego Fundacji na 2013 rok.

Uchwała nr 5

Uchwała w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi z wykonywanych obowiązków w 2011 roku.

IV. Sprawozdanie z najważniejszych wydarzeń w działalności Fundacji

1. Zbiornicze sprawozdanie z działalności studenckich poradni prawnych w roku akademickim 2012/2013

Poradnie i Uczelnie współpracujące z Fundacją:

1. Białystok - Uniwersytet w Białymstoku
2. Białystok - Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica
3. Gdańsk - Uniwersytet Gdański
4. Gdynia - Szkoła Wyższa Prawa i Dyplomacji
5. Katowice - Uniwersytet Śląski
6. Kraków - Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego
7. Kraków - Uniwersytet Jagielloński
8. Lublin - Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II
9. Lublin - Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie
10. Łódź - Uniwersytet Łódzki
11. Olsztyn - Uniwersytet Warmińsko-Mazurski
12. Opole - Uniwersytet Opolski
13. Poznań - Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
14. Rzeszów - Uniwersytet Rzeszowski
15. Słubice - Collegium Polonicum
16. Szczecin - Uniwersytet Szczeciński
17. Toruń - Uniwersytet Mikołaja Kopernika
18. Warszawa - Fundacja Academia Iuris
19. Warszawa - Uniwersytet Warszawski
20. Warszawa - Wyższa Szkoła Handlu i Prawa im. R. Łazarskiego
21. Warszawa - Akademia Leona Koźmińskiego
22. Warszawa - Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. H. Chodkowskiej
23. Warszawa - WPK Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
24. Warszawa - WPiA Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
25. Warszawa - Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji
26. Wrocław - Uniwersytet Wrocławski

Poradnie spełniające standardy:

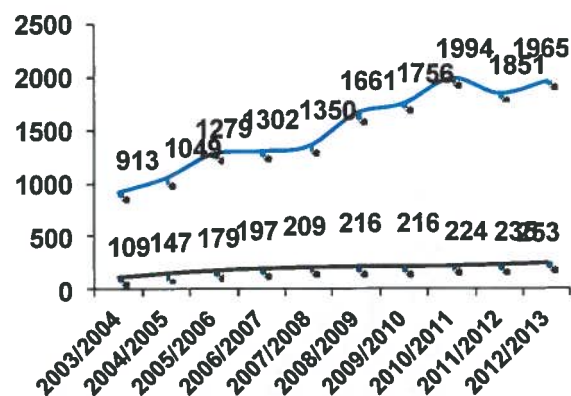
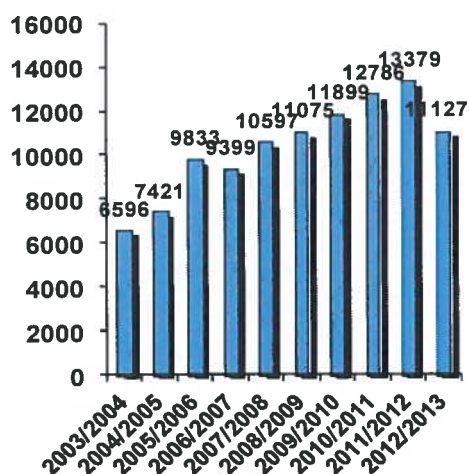
1. Studencka Poradnia Prawna przy UwB w Białymstoku
2. Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna przy UG w Gdańsku
3. Klinika porad Prawnych przy Szkole Wyższej Prawa i Dyplomacji w Gdyni
4. Studencka Poradnia Prawna przy UŚ w Katowicach
5. Studencka Poradnia Prawna przy Akademii im. A. Frycza Modrzewskiego w Krakowie
6. Studencka Poradnia Prawna przy UJ w Krakowie
7. Uniwersytecka Poradnia Prawna przy KUL w Lublinie
8. Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna przy UMCS w Lublinie
9. Studencki Punkt Informacji Prawnej „Klinika Prawa” przy UŁ w Łodzi
10. Studencka Poradnia Prawna przy Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie
11. Studencka Poradnia Społeczno-Prawna „Bona Fides” przy Uniwersytecie Opolskim
12. Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna przy UAM w Poznaniu
13. Uniwersytecka Poradnia Prawna przy Uniwersytecie Rzeszowskim

14. Koło Naukowe Studencka Poradnia Prawa w Słubicach
15. Centrum Edukacji Prawnej – „Studencka Poradnia Prawna” przy US w Szczecinie
16. Uniwersytecka Poradnia Prawna przy UMK w Toruniu
17. Fundacja Academia Iuris w Warszawie
18. Klinika Prawna, Studencki Ośrodek Pomocy Prawnej przy UW w Warszawie
19. Studencka Poradnia Prawna w Warszawie przy Uczelni Łazarskiego w Warszawie
20. Studencka Poradnia Prawna w Warszawie przy ALK w Warszawie
21. Studenckie Biuro Porad Prawnych w Warszawie przy WSZiP w Warszawie
22. Uniwersytecka Poradnia Prawna przy UW w Wrocławiu
23. Studencka Poradnia Prawna przy Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

Rok akademicki 2012/2013 działalności poradni w liczbach:

- **11 127** – tyle spraw przyjęły poradnie w okresie od października 2011 do czerwca 2012;
- najwięcej – **3102** spraw przyjęła Fundacja Academia Iuris w Warszawie;
- najmniej – **6** Studencka Klinika Porad Prawnych przy Szkole Wyższej Prawa i Dyplomacji w Gdyni;
- najczęściej – w ok. **29 proc.** przypadków (**3241** sprawy) klienci zgłaszali się do poradni o pomoc w sprawach cywilnych;
- w poradniach działało **1965** studentów i **253** pracowników dydaktycznych;
- jeden opiekun miał pieczę przeciętnie nad **8** studentami;
- na jednego studenta przypadało średnio **6** spraw.

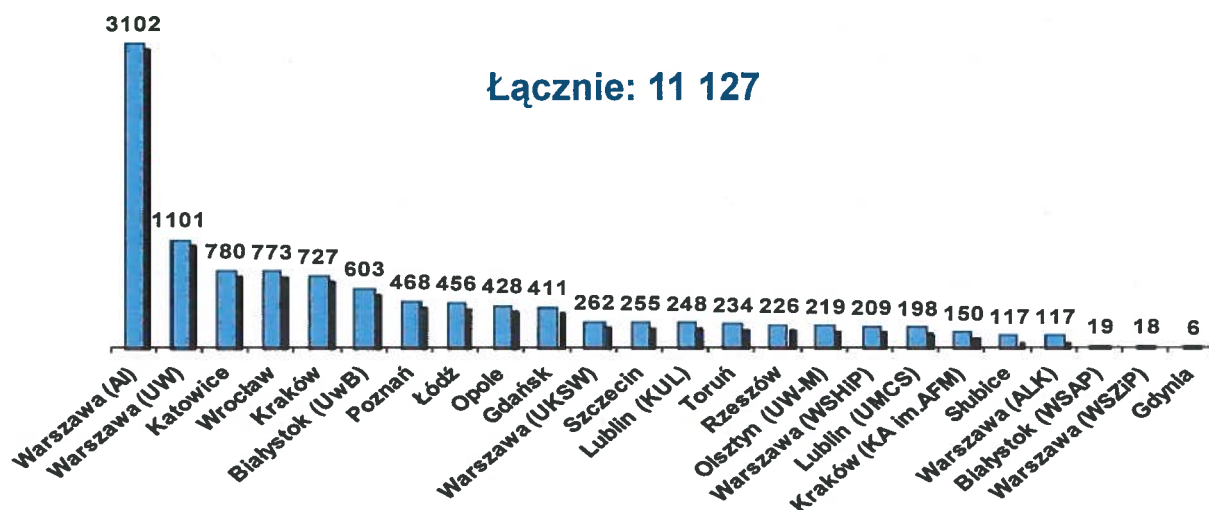
W porównaniu z poprzednimi latami:

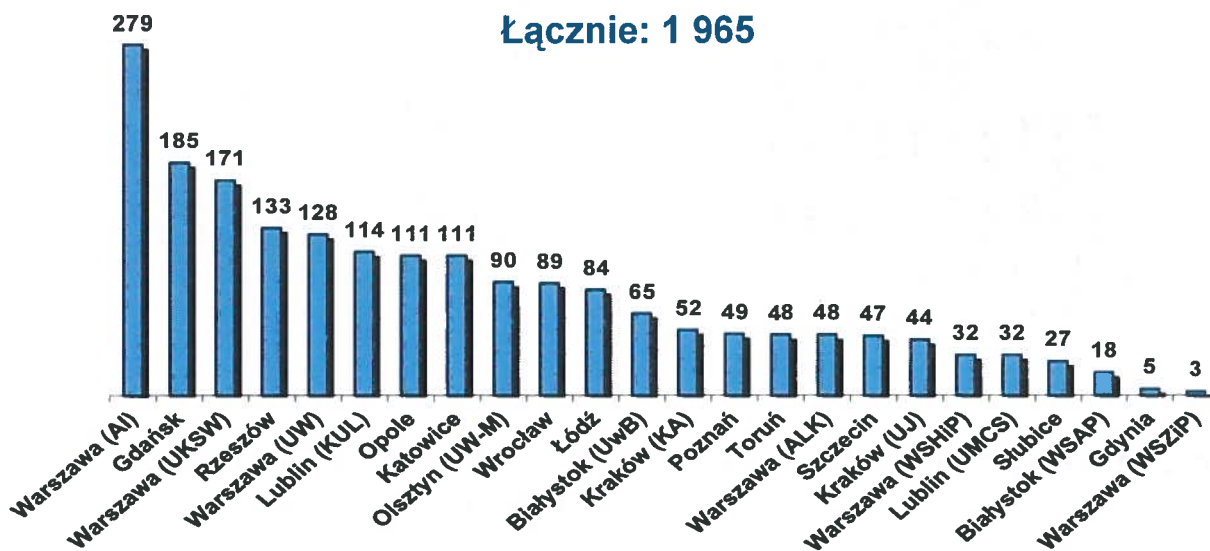
Liczba spraw w latach 2003-2013

Liczba studentów i personelu naukowego w latach 2003-2013

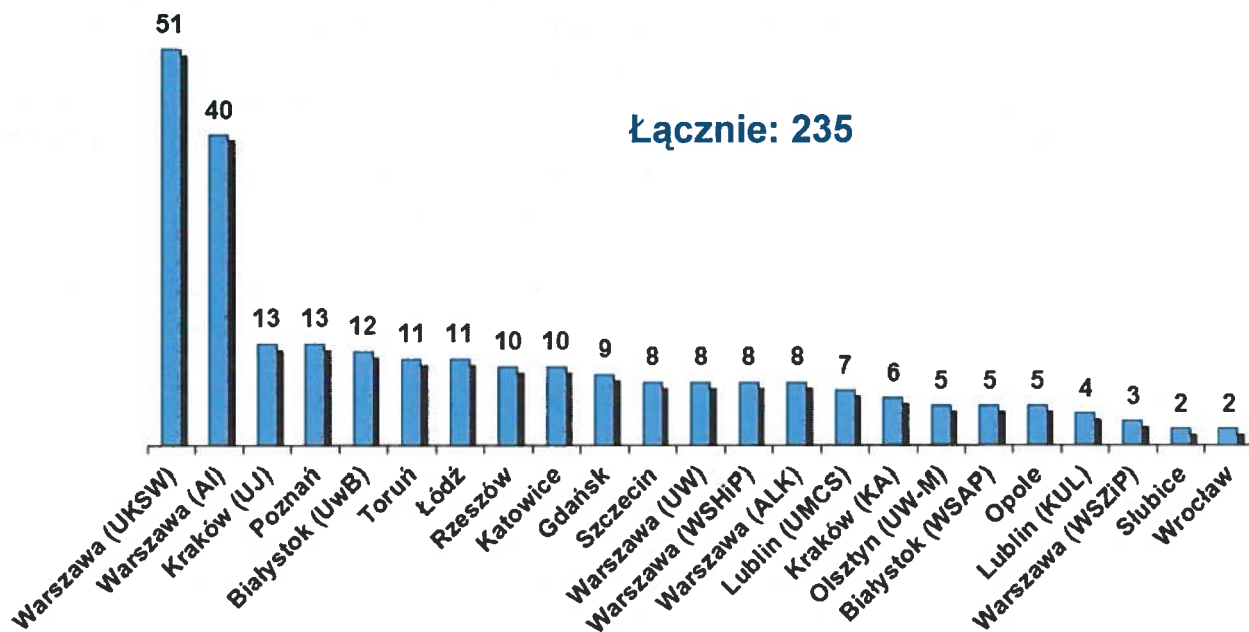
Ile spraw zostało przyjętych przez poradnie:

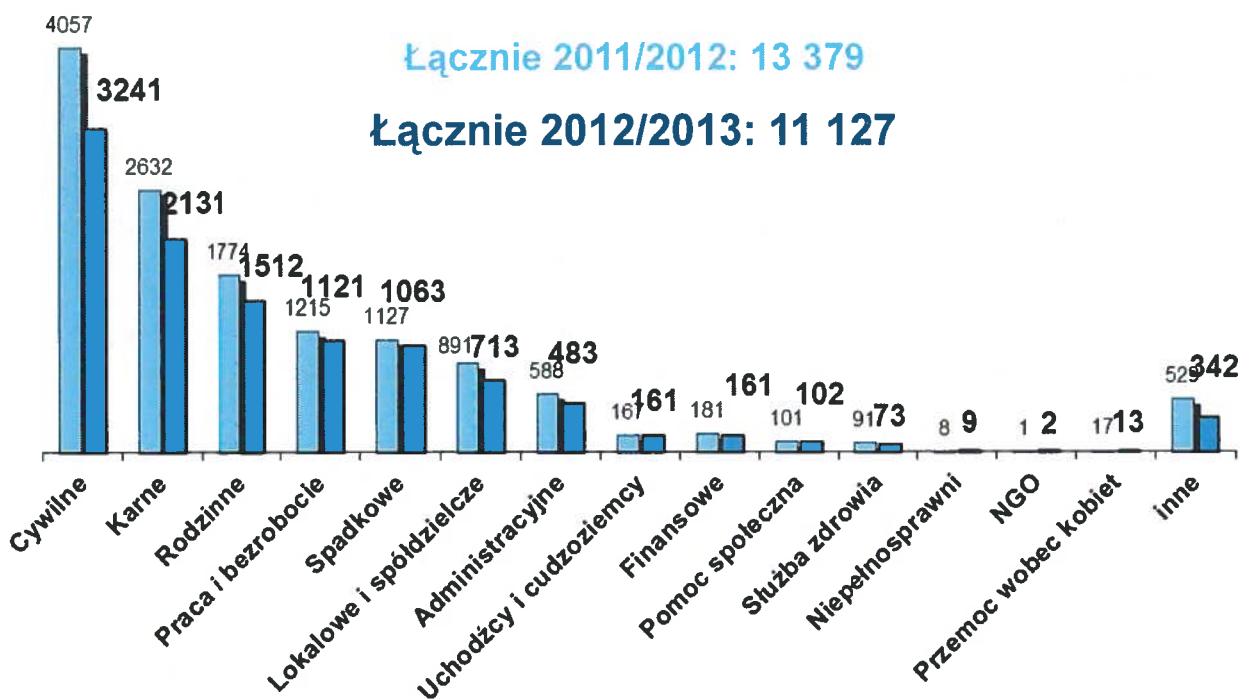
Ilu studentów działało w poradniach?

Ilu pracowników naukowych działało w poradniach?

Podział spraw ze względu na rodzaje:

2. *Wizyty Studyjne*

Wizyta studyjna przedstawicieli Klinik Prawa z Gruzji

W dniach 11 - 18 maja 2013 r. miała miejsce w Polsce wizyta studyjna 6 przedstawicieli klinik prawa z Gruzji. Wzięli w niej udział nauczyciele z klinik prawa, opiekunowie i kierownicy klinik prawa działających na uczelniach wyższych w Tbilisi, Kutaisi oraz Batumi. Uczestnicy odwiedzili kliniki prawa działające na prywatnych i publicznych uczelniach w Warszawie, Łodzi i Lublinie oraz odbyli spotkania z pozarządowymi organizacjami mającymi na celu zapewnienie pomocy prawnej dla osób pozbawionych ochrony prawnej. Inicjatorem wizyty studyjnej był PILnet (the Global Network for Public Interest Law), która również udzieliła wsparcia finansowego na zorganizowanie tego projektu.

W trakcie wizyty koledzy z Gruzji zapoznali się z działalnością Fundacji jako organizacji „parasolowej” opiekującej się siecią klinik w Polsce, strukturze uniwersyteckich poradni prawnych na różnych uczelniach wyższych oraz zostały im przedstawione ogólne zasady świadczenia pomocy prawnej niezamożnym klientom klinik. Prezes Fundacji przedstawił gościom jak przebiegała standaryzacja klinik prawa w Polsce.

Uczestnicy wizyty przyznali, że istnieje wiele podobieństw między polskimi a gruzińskimi klinikami oraz zaznaczyli ważną rolę, którą odgrywa Fundacja w rozwoju klinicznej edukacji w kraju. Gruzini goście docenili pomysł posiadania ogólnych zasad udzielania pomocy prawnej dla wszystkich klinik prawa, poparli założenie, że opiekunowi i studenci uniwersyteckiej poradni prawnej muszą spełniać określone wymogi, aby jednostka uniwersytecka nosiła nazwę kliniki prawa. Jednym z ważniejszych problemów, jakie stoi przez klinikami prawa w Gruzji jest brak klientów. Podczas wizyty studyjnej gościom zostały udzielone rady dotyczące tego jak promować usługi poradni prawnych, aby przyciągnąć więcej klientów. Zasugerowano m.in. współpracę z sądami oraz promocję aktywności klinik w formie prowadzenia dni otwartych lub prezentacji.

Wizyta studyjna prawników z Turcji

Polski program klinicznego nauczania prawa od lat udowodnia swoją skuteczność i efektywność w placówkach akademickich na terenie całego kraju. Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych ma na celu wspieranie międzynarodowej współpracy w zakresie praktycznej edukacji prawniczej i regularnie dzieli się zdobytym doświadczeniem z kolegami z innych krajów. Tym razem miło było nam gościć Pana Ufuk Aydin, Dziekana, oraz wykładowców Wydziału Prawa z Anadolu University. Wizyta studyjna odbywała się w dniach 20 – 24 listopada 2013 roku, a plan spotkań był niezwykle intensywny.

Naukowcy najpierw przybyli do Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych, gdzie przywitani zostali przez Filipa Czernickiego, Prezesa FUPP. Mieli również okazję uczestniczyć w spotkaniach zorganizowanych w Klinice Prawa Uniwersytetu Warszawskiego. Rozmowa z opiekunem sekcji „Redukcja szkód” dr Katarzyną Furman-Łajszczak oraz symulacja przeprowadzona przez studentów Kliniki zafascynowała tureckich kolegów.

Goście następnie zapoznali się z działalnością Uniwersyteckiej Poradni Prawnej w Łodzi, a poza wizytą na Uniwersytecie Łódzkim grupę podejmowano także w Sądzie Okręgowym w Łodzi, gdzie dzięki życzliwości Pana Prezesa SO Sławomira Wlazły, przedstawiono w praktyce polski model wymiaru sprawiedliwości.

3. Organizacja dziesiątej edycji konkursu „Prawnik Pro Bono”

Już po raz dziesiąty, pod patronatem medialnym Dziennika Rzeczpospolita, Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych zorganizowała konkurs, którego laureaci otrzymali zaszczytne miano Prawnika Pro Bono.

Idea konkursu oparta jest na nagradzaniu i promowaniu w społeczności prawniczej postaw związanych z wrażliwością na los drugiego człowieka.

Konkurs Prawnik Pro Bono Roku organizowany przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych i Dziennik Rzeczpospolita ma na celu docenienie i nagrodzenie prawników, którzy poprzez swoją aktywność, zaangażowanie oraz bezinteresowność bezpłatnie pomagają ludziom, organizacjom społecznym i instytucjom.

W skład Kapituły Konkursu zostali zaproszeni:

- Prof. Andrzej Rzepliński - Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
- Sędzia Stanisław Dąbrowski - Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego,
- Prof. Roman Hauser - Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- Prof. Marek Safjan - b. Prezes Trybunału Konstytucyjnego,
- Prof. Andrzej Zoll - b. Rzecznik Praw Obywatelskich,
- r. pr. Maciej Bobrowicz - Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
- adw. Andrzej Zwara - Prezes Naczelnej Rady Adwokackiej,
- mec. Zenon Klatka - b. Prezes Krajowej Rady Radców Prawnych,
- adw. Wojciech Hermeliński - sędzia Trybunału Konstytucyjnego,
- Jarosław Gowin - Minister Sprawiedliwości,
- Prof. Irena Lipowicz - Rzecznik Praw Obywatelskich,
- Ewa Usowicz - Zastępca Redaktora Naczelnego "Rzeczpospolitej",
- Prof. Paweł Wiliński - członek Zarządu Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych

Członkami Kapituły Konkursu są również laureaci poprzednich edycji konkursu: sędzia w stanie spoczynku Szczepan Styranowski, sędzia w stanie spoczynku Wiesława Mroczek z Głogowa, adwokat Bogumił Jopkiewicz z Kielc, radca prawny Krystyna Domagalska z Przemyśla, adwokat Maria Sawicka z Łodzi oraz radca prawny Andrzej Kurowski z Olsztyna.

Laureatką konkursu została **Mecenas Małgorzata Zielińska** - absolwentka Wydziału Prawa i Administracji, adwokat, Członek Komisji Rewizyjnej Fundacji „Nie biorę, chcę normalnie zarabiać”, od wielu lat związana z Fundacją Academia Iuris.

Pani mecenas poprzez swoją działalność angażuje się w szereg przedsięwzięć, mających na celu pomoc najuboższym, m.in. współpracuje z Fundacją Iuris przeprowadzając seminarium, na których jej wolontariusze mają okazję, aby skonsultować przygotowane przez siebie porady prawne. Kapituła konkursu doceniła nieoceniony wkład Pani Małgorzaty Zielińskiej w rozwój młodych prawników, który skupia się nie tylko na dydaktycznym aspekcie, ale również kształtuje w nich wrażliwość na potrzeby drugiego człowieka.

Wyróżnienie otrzymał **Lech Obara** - radca prawny, absolwent Uniwersytetu im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, założyciel kancelarii „Lech Obara i Współpracownicy”.

Pan Lech Obara od wielu lat zajmuje się działalnością pro bono- w szczególności świadczy pomoc prawną pokrzywdzonym pracownikom Wielkich Korporacji („Biedronka”, „Lidl” etc.), wspiera Stowarzyszenie Poszkodowanych przez Wielkie Sieci Handlowe „Biedronka”, pomaga ofiarom egzekucji komorniczych.

Kolejnym wyróżnionym jest dr **Witold Klaus** - absolwent Uniwersytetu Warszawskiego, doktor nauk prawnych w PAN, absolwent szkoły praw człowieka Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, który za swoją działalność został nagrodzony Noblem Społecznym Ashoki. Pan Klaus jest również prezesem oraz jednym z założycieli Stowarzyszenia Interwencji Prawnej.

Współorganizatorem i Patronem konkursu jest

4. Publikacje Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych

„Biblioteka Studenckich Poradni Prawnych” to projekt zainicjowany przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych, a zrealizowany przez opiekunów oraz studentów działających w poradniach prawnych przy wydziałach prawa w Polsce.

Do lektury Biblioteki Studenckich Poradni Prawnych zachęamy przede wszystkim studentów i pracowników naukowych zainteresowanych zasadami funkcjonowania studenckich poradni prawnych w Polsce, ale także prawników praktyków, którzy w codziennej praktyce adwokackiej, czy radcowskiej z pewnością spotykają się z podobnymi, co studenckie poradnie, zagadnieniami i problemami prawnymi.

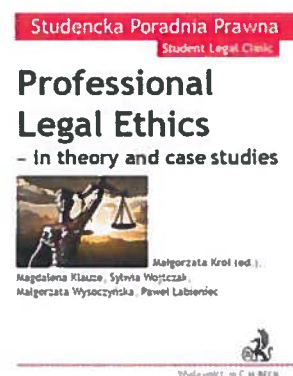
Książki z serii Biblioteka Studenckich Poradni Prawnych jest do nabycia w sklepie internetowym Wydawnictwa CH BECK.

„Professional Legal Ethics – in theory and case studies” to książka stanowiąca kompendium etyki dla profesjonalnych prawników. Celem autorów było wyposażenie czytelnika w instrumenty pożyteczne na kolejnych etapach ich kariery – od studiów prawniczych począwszy, przez aplikację, aż po profesjonalną praktykę w zawodzie prawniczym. Normy postępowania charakterystyczne dla przedstawicieli poszczególnych zawodów prawniczych są tu zaprezentowane innowacyjnie – zamiast tradycyjnego komentarza do zacytowanej normy zilustrowane są one przykładami zachowań sprzecznych z etyką zawodową oraz w pełni opracowanymi scenariuszami do zajęć na temat danego problemu.

Publikacja prezentuje ponadto normy i zasady profesjonalnego postępowania w zawodzie prawniczym, oraz ukazuje podobieństwa i różnice między różnymi rodzajami tych zawodów. Dodatkowo w książce znajdują się liczne orzeczenia sądów dyscyplinarnych.

Książki z serii Biblioteka Studenckich Poradni Prawnych jest do nabycia w sklepie internetowym Wydawnictwa CH BECK

„Kazusy i wzory pism” to publikacja pod redakcją dr Izabeli Kraśnickiej. Zostały poruszone w niej sprawy, z którymi spotkali się studenci SPP w trakcie udzielania porad prawnych. Przedstawione zostały nie tylko ciekawe kazusy z zakresu prawa cywilnego, karnego, pracy, administracyjnego, ale autorzy starali się także podpowiedzieć jak dany problem prawny rozwiązać oraz jak przygotować odpowiednie pismo procesowe czy poradę.

Książki z serii Studenckich Poradni Prawnych jest do nabycia w wersji elektronicznej w sklepie internetowym Wydawnictwa CH BECK.

„Etyka zawodów prawniczych. Metoda case study” stanowi pozycję przygotowaną przez zespół nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie Łódzkim: dr hab. Małgorzata Król, prof. UŁ, dr Paweł Łabieniec, Magdalena Ustaborowicz, dr Sylwia Wojtczak, dr Małgorzata Wysoczyńska. Adresowana jest ona m. in. do studentów, nauczycieli akademickich i prawników praktyków, ale także urzędników i funkcjonariuszy różnych służb.

Podręcznik zawiera omówienie wielu aktywnych metod nauczania, możliwych do zastosowania w toku zajęć dydaktycznych, bez względu na ich tematykę. Opisowi metod towarzyszą gotowe scenariusze zajęć oraz zbiór kazusów z rozwiązaniami.

Książki z serii Biblioteka Studenckich Poradni Prawnych jest do nabycia w sklepie internetowym Wydawnictwa CH BECK.

5. Centrum Pro Bono

Od czerwca 2007 r. Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych realizuje program Centrum Pro Bono, w ramach którego zapewniona jest nieodpłatna pomoc prawna organizacjom non-profit. Pomoc ta świadczona jest przez działających w Programie prawników oraz kancelarie prawne.

Z kim współpracujemy?

Centrum Pro Bono współpracuje z prawnikami z najlepszych w Polsce krajowych i międzynarodowych kancelarii prawnych. Prawnicy analizujący sprawy zgłaszane za pośrednictwem Centrum Pro Bono przez organizacje pozarządowe posiadają gruntowne wykształcenie oraz doświadczenie zawodowe. Swoją wiedzę w dużej mierze zdobywali w uniwersyteckich poradniach prawnych, które działają w Polsce od 1997 roku. Wiedza, o której mowa powyżej jest poszerzana dzięki licznym szkoleniom oraz konferencjom. W większości Centrum Pro Bono współpracuje z prawnikami posiadającymi tytuł zawodowy adwokata, doradcy podatkowego, radcy prawnego, co niewątpliwie pozytywnie wpływa na jakość udzielanej pomocy. Wewnętrzne standardy poszczególnych kancelarii weryfikują wiedzę merytoryczną pracowników, dlatego udzielana pomoc prawna jest w pełni rzetelna i profesjonalna. Za pośrednictwem Centrum Pro Bono organizacje pozarządowe mogą liczyć na pomoc prawników reprezentujących następujące kancelarie:

1. V. Anweiler, P. Dębski, E. Szantyr i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych "Casus Iuris" sp.j.
2. Kancelaria Radców Prawnych Bieluk i Partnerzy
3. Kancelaria prawna BSO Prawo & Podatki
4. Kancelaria prawna Budnik Posnow i Partnerzy
5. Budzowska Fiutowski i Partnerzy. Radcowie prawni
6. Celichowski Szyndler i Partnerzy. Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych
7. Kancelaria prawna Clifford Chance, Janicka, Namiotkiewicz i Wspólnicy Spółka Komandytowa
8. CWW Kancelaria Prawnicza Sp.k.
9. DLA Piper Wiater spółka komandytowa
10. Kancelaria prawna Filipek & Kamiński Spółka Komandytowa
11. Foryś Wojciechowski Spółka Komandytowa
12. Kancelaria prawna Gide Loyrette Nouel Tokarczuk, Jędrzejczyk i Wspólnicy Sp.K.
13. J.Jakubowska – Siwko, E.Kołtuniak Adwokaci Spółka Partnerska
14. K&L Gates Jamka spółka komandytowa
15. Kaczor Klimczyk Pucher Wypiór Adwokaci Spółka Partnerska
16. Kancelaria adwokacka Agnieszka Kluszczyńska
17. Kancelaria adwokacka Anna Pietrońska
18. Kancelaria Krassowski
19. Kancelaria Kubas Kos Gaertner
20. Kancelaria Adwokacka Lassota i Partnerzy

21. Kancelaria Łatała i Wspólnicy Sp.K.
22. Majchrzak Brandt i Wspólnicy Spółka Komandytowa
23. Kancelaria Maruta i Wspólnicy
24. Kancelaria Radców Prawnych G. Morawska-Stanecka M. Stańko Spółka Partnerska
25. Nosowski, Konratowski i Wspólnicy Kancelaria Radców Prawnych Spółka Komandytowa
26. Kancelaria prawna Lengiewicz, Wrońska, Berezowska i Wspólnicy
27. Kancelaria prawna Leśnodorski Ślusarek i Wspólnicy
28. Linklaters C. Wiśniewski i Wspólnicy spółka komandytowa
29. Lith Doradztwo Prawne S.C
30. Norton Rose Piotr Strawa i Wspólnicy spółka komandytowa
31. Peter Nielsen & Partners Law Office spółka komandytowa
32. Kancelaria Prawna Piszcz, Norek i Wspólnicy Spółka Komandytowa
33. Rachelski i Wspólnicy Kancelaria prawnicza
34. Kancelaria adwokacka Joanna Sierczyńska - Mierzwa
35. Kancelaria prawnicza SALANS
36. Kancelaria Prawna Skoczyński Wachowiak Strykowski spółka komandytowa
37. Kancelaria T.Studnicki, K.Płaszka, Z.Ćwiakalski, J.Górski Sp.k.
38. Kancelaria adwokacka Bartosz Szymański
39. Ślązak, Zapiór i Wspólnicy Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych Spółka Komandytowa
40. Walczyński Kalinowski i Wspólnicy Kancelaria Prawna sp. k.
41. Kancelaria prawna Weil, Gotshal & Manges
42. Kancelaria prawna White & Case W. Daniłowicz, W. Jurcewicz i Wspólnicy spółka komandytowa
43. Kancelaria prawna Wierzbowski Eversheds
44. Kancelaria prawna Woźniak Kocur
45. Kancelaria prawna Marcin Zatorski
46. Kancelaria Radcy Prawnego Małgorzata Proksa-Binkowska
47. Kancelaria Witaszek, Wroński i Wspólnicy Spółka Komandytowa
48. Kancelaria Prawna Świeca i Wspólnicy
49. Kancelaria adwokacka Przemysława Rybińskiego
50. Kancelaria Pietrzak Siekierzyński Bogen sp. j.
51. Kancelaria adwokacka Kamil Mazur-Czerniecki

Co udało nam się osiągnąć w 2013 r.?

a) Bieżąca działalność polegająca na pośrednictwie pomiędzy organizacjami pozarządowymi a kancelariami prawnymi.

W 2013 r. do Centrum Pro Bono wpłynęło 70 spraw. Jak pokazują dotychczasowe doświadczenia sprawy mają charakter wielopłaszczyznowy. Każda z nich wymaga szczegółowej analizy i indywidualnego podejścia do zgłaszanego problemu, ale dzięki ogromnemu zaangażowaniu ze strony kancelarii prawnych NGO-sy otrzymały profesjonalną pomoc prawną. Wsparcie ze strony poszczególnych kancelarii zostało opisane w przygotowywanym raporcie za rok 2013 r., który będzie dostępny na stronie internetowej www.centrumprobono.pl oraz w wersji papierowej. Warto podkreślić, że w mijającym roku grono zaangażowanych w program pro bono kancelarii jeszcze bardziej się poszerzyło. Obecnie współpracują z nami 52 kancelarie.

Pomoc prawna udzielana jest w warunkach i na zasadach pełnej poufności, z uwzględnieniem wyjątków wynikających z obowiązującego prawa. Ponadto jest to wsparcie rzetelne,

konkretne i wyczerpujące. Osoba prowadząca sprawę przedstawia możliwe rozwiązania problemu i ich konsekwencje, uwzględniając zarówno zalety, jak i wady poszczególnych rozwiązań. W miarę możliwości konkretny podmiot jest zachęcany do aktywności i samodzielnego działania i uczestniczenia w rozwiązywaniu sprawy.

Dotychczasowe doświadczenia Centrum pokazują, że w ramach kancelarii aktywowani są do pomocy także stażyści i aplikanci tam zatrudnieni. Współpraca bardziej doświadczonych prawników oraz adeptów prawa daje najlepsze rezultaty i podnosi jakość udzielanego poradnictwa prawnego. Warto w tym miejscu zauważyć, że coraz częściej do programu dołączają młodzi prawnicy, którzy prowadzą własne kancelarie i są absolwentami poradni prawnych. Fakt ten świadczy niezbicie o istotności programu „klinicznego nauczania prawa”, który wpływa nie tylko na kompetencje przyszłych prawników, ale również uwrażliwia ich na problemy osób niezamożnych, zachęca do podejmowania prac pro bono.

b) Centrum Pro Bono laureatem Konkursu na Najlepsze Partnerstwo Społeczne

24 października 2013 r. w Łodzi został rozstrzygnięty Konkurs na Najlepsze Partnerstwo Społeczne, który organizowany był przez polskie biuro United Nations Development Programme (UNDP) oraz Krajowy Ośrodek European Social Found (EFS). Celem Konkursu była promocja partnerstw zaangażowanych w tworzenie trwałych i stabilnych przedsięwzięć społecznych. Wstępną eliminację do Konkursu przeszło 17 inicjatyw, spośród których jury wyłoniło zwycięzców. W kategorii na Najlepsze Partnerstwo Społeczno – Prywatne zwyciężył program Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych – Centrum Pro Bono. Kapituła Konkursu nagrodziła partnerstwo za przełamywanie stereotypu zawodu prawnika nastawionego wyłącznie na zysk i promowania go jako zawodu zaufania publicznego. Jury doceniło również fakt, iż zasady na których świadczone jest wsparcie prawne gwarantują powszechny dostęp, program przynosi wymierne rezultaty, a wypracowany model wsparcia może być skutecznie wykorzystywany przez inne zawody.

c) Dalsze pogłębianie współpracy pomiędzy regionalnymi biurami Centrum Pro Bono a Biurem w Warszawie

W ramach realizacji dotacji ze środków Fundacji im. Stefana Batorego Fundacja stworzyła w partnerstwie z innymi organizacjami regionalne biura Centrum Pro Bono. Biura zajmują się promowaniem działalności pro bono wśród kancelarii prawnych z danego regionu. Krakowskie biuro działa przy Fundacji Biuro Inicjatyw Społecznych, natomiast wrocławskie w ramach Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych. W 2013 r. odbyły się spotkania koordynatorki Biura warszawskiego z koordynatorkami Biura we Wrocławiu i Krakowie. Podczas spotkań próbowano ustalić warunki współpracy i podziału zadań. d) Monitorowanie problemu VAT w zakresie bezpłatnej pomocy prawnej

W marcu 2007 r. Centrum Pro Bono zaprosiło do współpracy ekspertów podatkowych z 16 kancelarii prawnych i poprosiło ich o przygotowanie propozycji zmian legislacyjnych w zakresie zwolnienia pomocy prawnej pro bono z podatku VAT. Od września 2008 r. projekt był przedmiotem rozważań posłów – członków Komisji Sejmowej Przyjazne Państwo, którzy nie poparli projektu ze względu na nieugięte stanowisko Ministerstwa Finansów. W 2010 r. Fundacja zwróciła się do Ministra Finansów o wydanie interpretacji ogólnej art. 8 ust. 2 ustawy podatku od towarów i usług w trybie art. 14a Ordynacji podatkowej podkreślając, że nieodpłatne usługi prawne świadczone przez podatników VAT prowadzących działalność w zakresie świadczenia usług prawnych związane są z prowadzeniem przez nich przedsiębiorstwa, a tym samym nie podlegają podatkowi od towarów i usług. W 2011 r.

Centrum Pro Bono zabierało głos na temat braku regulacji (m.in. na żółtych stronach Dziennika Rzeczpospolita). W 2012 problem podatku VAT od usług pro bono nadal był przedmiotem zainteresowania Centrum. Ponadto w trakcie Forum Pro Bono zostały wymienione doświadczenia w tym zakresie na arenie międzynarodowej. W 2013 r. z Centrum Pro Bono wyszło zapytanie do 8 kancelarii o opinię na temat podatku VAT od usług pro bono. Odpowiedzi wskazały jednoznacznie, że w kancelariach obowiązuje praktyka nie odprowadzania podatku od tego typu usług. Świadczenie bezpłatnej pomocy prawnej jest traktowane jako działalność marketingowa. 20 czerwca 2013 r. podczas seminarium w Instytucie Spraw Publicznych Ministerstwo Gospodarki przedstawiło propozycję dotyczącą zwolnienia z podatku VAT usług bezpłatnej pomocy prawnej świadczonej na rzecz osób niezamożnych objętych pomocą społeczną oraz zwolnienia otrzymującego pomoc z podatku dochodowego z tego tytułu (PIT). Korzystający z porad mieliby składać pod groźbą odpowiedzialności karnej oświadczenia o korzystaniu z takiej pomocy, natomiast kancelarie świadczące takie usługi byłyby zwolnione z weryfikacji tych oświadczeń. W toku dyskusji wskazywano na zbyt wąski krąg osób, do których pomoc ta miałaby trafiać. Naczelna Rada Adwokacka proponowała poszerzenie grupy docelowej o wszystkie osoby uprawnione do korzystania z pomocy społecznej. Podkreślano również, że brak jest jakiegokolwiek wzmianki dotyczącej porad prawnych świadczonych pro bono przez kancelarie na rzecz sektora organizacji pozarządowych i działalność Centrum Pro Bono pozostaje wykluczona z regulowania

e) Promowanie działalności pro bono wśród prawników

Prowadzimy intensywną kampanię informującą o działalności Centrum Pro Bono. Teksty i informacje o Centrum Pro Bono i działalności pro bono ukazały się m.in. w Dzienniku Rzeczpospolita, w Serwisie Informacyjnym Krajowej Izby Radców Prawnych oraz Serwisie Polski Prawnik.

f) Współpraca międzynarodowa

W dniach 24-25 października 2013 r. koordynatorka Centrum Pro Bono wzięła udział w Międzynarodowym Forum Pro Bono, które odbyło się w tym roku w Warszawie.

Podczas Forum Pro Bono zorganizowano liczne warsztaty dla prawników oraz przewodniczących organizacji pozarządowych. Uczestnicy Forum mieli okazję zdobyć praktyczną wiedzę, gdyż swoimi doświadczeniami zdecydowali się podzielić z nimi czołowi działacze na rzecz praw człowieka oraz prawnicy wspierający organizacje poradami udzielanymi pro bono. Celem warsztatów było pokazanie m. in. innowacyjnych metod wpływu na społeczność poprzez świadczenie pomocy pro bono oraz rzucenie światła na najbardziej palące problemy dotyczące praw człowieka, które wymagają bezpłatnego wsparcia. Centralny punkt Europejskiego Forum Pro Bono stanowiły „Targi dla Organizacji Pozarządowych”. Ta obrazowa metafora doskonale oddaje to, czym dla organizacji non – profit jest to wydarzenie. Forum jest bowiem przede wszystkim możliwością nawiązanie kontaktów z prawnikami, a także z innymi organizacjami działającymi na rzecz wspólnego dobra. Ponad 50 organizacji miało niepowtarzalną okazję do przedstawienia innym swojej działalności, rozpowszechnienia wydawnictw oraz zaznaczenia obszarów, w których potrzebne jest im wsparcie prawne. Organizacje mogą także nawiązać wówczas kontakty zarówno z osobami prywatnymi, jak i z korporacjami, które są w stanie bezpłatnie pomóc im w prowadzeniu dalszej działalności zarówno jednorazowo, jak i w sposób długofalowy.

6. XIX Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych

W dniach 12-14 kwietnia 2013 roku we Wrocławiu na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego odbyła się XIX Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych. Konferencja odbyła się pod tytułem „Praktyka funkcjonowania uniwersyteckich poradni prawnych – najczęściej pojawiające się problemy i propozycje ich rozwiązania. Dyskusja nad modelem poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce”.

W piątek uroczyste otwarcie konferencji odbyło się w XVIII wiecznej, barokowej Auli Leopoldina znajdującej się w Gmachu Główny Uniwersytetu Wrocławskiego. Konferencję otworzyli: Dziekan WPAiE UWr. prof. dr hab. Włodzimierz Gromski oraz Prodziekan WPAiE UWr. prof. dr hab. Piotr Machnikowski. W Auli Leopoldina, w imieniu dr Macieja Lisa – Pełnomocnika Terenowego Rzecznika Praw Obywatelskich, głos zabrała również mec. Katarzyna Sobańska – Laskowska. Z Biurem Pełnomocnika Terenowego RPO Uniwersytecka Poradnia Prawna we Wrocławiu współpracuje od wielu lat, a jej członkowie mają możliwość odbycia w nim praktyk studenckich. Następnie projekt przekształcenia instytucjonalnego Uniwersyteckiej Poradni Prawnej we Wrocławiu przedstawiła dr Joanna Kuźmicka – Sulikowska, opiekun naukowy poradni. Później Prezes FUPP Filip Czernicki podsumował rok akademicki 2011/2012, przedstawił statystyki oraz poprowadził dyskusję uczestników, w trakcie której przedstawiciele studenckich poradni prawnych, obecni na otwarciu, mieli możliwość przedstawienia dokonań i projektów realizowanych w poszczególnych klinikach. Na koniec dr Marta Skrodzka, Ekspert FUPP ze Studenckiej Poradni Prawnej Uniwersytetu w Białymstoku przedstawiła problematykę dotyczącą poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce, co stanowiło wstęp do dyskusji prowadzonej w sobotę.

Drugiego dnia część zajęć miała charakter warsztatowy. Uczestnicy zostali podzieleni na dwie grupy. Zajęcia dla opiekunów uniwersyteckich poradni poprowadził dr Maxim Tomoszek z Kliniki Prawa przy Uniwersytecie w Ołomuńcu, których tematem było legal writing. Następne zajęcia poprowadziła dr Małgorzata Wysoczyńska z Kliniki Prawnej przy Uniwersytecie Łódzkim, dotyczyły one wewnętrznej kontroli jakości porad prawnych. Dyskusja w trakcie warsztatu była niezwykle ożywiona i pokazała jak wiele trudności i rozbieżności istnieje cały czas w funkcjonowaniu klinik. Uczestnicy dyskusji zgodzili się co do tego, że bardzo trudno będzie wprowadzić jeden, ogólnopolski system kontroli jakości porad, ale temat jest na tyle ważny, że warto do niego wrócić podczas następnego spotkania klinicznego.

Warsztaty dla studentów przeprowadziły Aleksandra Klich i Alina Barkowa z Uniwersytetu Szczecińskiego, dotyczyły one fundrisingu oraz organizacji konferencji. Warsztat prowadzony był w sposób praktyczny, pozwalający na poznanie każdego etapu organizacji konferencji. Po obiedzie uczestnicy konferencji udali się na zwiedzanie Wrocławia.

Na koniec dnia odbyła się wspólna dyskusja wszystkich uczestników nad modelem poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce prowadzona przez dr Martę Skrodzką. Uczestnikom przedstawiono propozycję modelowych rozwiązań dotyczących organizacji nieodpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Konsultacje dotyczyły czterech propozycji dotyczących beneficjentów oraz kryteriów dostępu do systemu nieodpłatnego poradnictwa a także organizacji systemu i instytucji nim zarządzającej. Omówiona została również problematyka usługodawcy, osób udzielających porad prawnych i obywatelskich oraz metod ich udzielania. Poruszona została kwestia kontroli i monitoringu w systemie nieodpłatnej pomocy prawnej a także jego finansowanie.

Trzeciego dnia swoje wystąpienia zaprezentowali dr Magdalena Olczyk z Akademii Leona Koźmińskiego pt. „Najczęstsze problemy w działaniu klinik” oraz adw. Filip Wejman, Członek Zarządu FUPP pt. „Dyskusja na temat rewizji Standardów Klinik Prawa”.

Odbyło się również podsumowanie dyskusji nad modelem poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce, prowadzone przez dr Martę Skrodzką.

Swój referat przedstawiły także organizatorki konferencji: Katarzyna Kaseja i Paulina Zdanowska studentki V roku prawa na Uniwersytecie Wrocławskim - „Uniwersytecka Poradnia Prawna a inne punkty bezpłatnego poradnictwa prawnego we Wrocławiu”.

Konferencję podsumował Prezes FUPP – Filip Czernicki, zaprezentował także plany FUPP. Konferencję zorganizowała Uniwersytecka Poradnia Prawna działająca przy Instytucie Prawa Cywilnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych, dzięki wsparciu finansowemu Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych ze środków współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

7. XX Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych

W dniach 4–6 grudnia 2013 r. odbyła się XX Ogólnopolska Konferencja Uniwersyteckich Poradni Prawnych. Połączona była z wręczeniem księgi jubileuszowej prof. Marii Szewczyk – jednej z inicjatorek ruchu klinicznego, założycielki w 1997 roku Uniwersyteckiej Poradni Prawnej Uniwersytetu Jagiellońskiego (pierwszej w Polsce kliniki prawa). Z tego też powodu konferencja gościła w Krakowie, na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Konferencję otworzył Dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. Jerzy Pisuliński, wieloletni koordynator Sekcji Prawa Cywilnego Uniwersyteckiej Poradni Prawnej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wygłoszono dwa referaty. Pierwszy z nich nosił tytuł: „Forma działania Kliniki w perspektywie świadczonej pomocy prawnej”, zaś drugi „Studencka Poradnia Prawna w programie dydaktycznym studiów prawniczych”. Prelegentami byli dr Katarzyna Furman-Łajszczak (pierwszy referat) i dr Wojciech Górowski (drugi referat). Po ich zakończeniu odbyła się gorąca dyskusja. Skoncentrowana była na różnorodnych formach działania klinik i próbie odpowiedzi na pytanie jaka z nich daje lepsze możliwości udzielania pomocy prawnej pro bono. Przyczynkiem do takiego ukierunkowania dyskusji były dane zebrane z różnych klinik, przedstawione przez dr Katarzynę Furman-Łajszczak pokazujące w jak różnych formach działają Poradnie, od kół naukowych studentów po zakład w ramach danej jednostki podstawowej uczelni wyższej.

Drugi dzień konferencji rozpoczął referat: „Model nieodpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce – zarys rozwiązań wypracowanych w ramach projektu systemowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Został on wygłoszony przez dr Barbarę Namysłowską-Gabrysiak oraz Prezesa Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych Filipa Czernickiego. Należy przy tym zaznaczyć, że referaty dotyczące Modelu nieodpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego stanowiły tym samym trzecie konsultacje zorganizowane i przeprowadzone przez Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych w ramach projektu systemowego pt. „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce” finansowanego z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Europejskiego Funduszu Społecznego. Całość konsultacji polegała na wprowadzeniu uczestników w problematykę Projektu oraz zaprezentowanie i poddanie ocenie finalnych założeń wypracowanego w ramach Projektu modelu. Podczas konsultacji zaprezentowano opracowany model, składający się z trzech wariantów, odnoszących się do poszczególnych elementów systemu, związanych z beneficjentami oraz kryteriami dostępu do systemu nieodpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Po prezentacji, przedstawieniu dodatkowych referatów związanych z problematyką poradnictwa prawnego i obywatelskiego oraz wyjaśnieniu wariantów w odniesieniu do danego elementu, przeprowadzono dyskusję. Konsultacje zakończyły się podsumowaniem dyskusji oraz odpowiedzią na kluczowe z punktu widzenia środowiska akademickiego pytanie o rolę klinik prawa w proponowanym modelu, ich umiejscowienie oraz zakres oferowanych usług.

Popołudniowa sesja drugiego dnia konferencji skupiona była wokół zagadnienia statusu członka kliniki (studenta w niej pracującego) w różnych rodzajach postępowań, w tym sądowych. W panelu dyskusyjnym udział wzięli koordynatorzy różnych sekcji (mec. Olga Gardulska, dr Joanna Kuźmicka-Sulikowska, dr Marlena Pecyna, dr Tomasz Sroka) przedstawiając problemy z jakimi borykają się studenci podczas udzielania porad prawnych. Podnoszono głosy wskazujące na konieczność zmian w poszczególnych procedurach. Dyskutanci przedstawiali nie tylko opisywane już wcześniej zagadnienia (związane z

dostępem do akt spraw sądowych, czy problemem zachowania tajemnicy zawodowej), ale również wskazywano ciekawe i niejednokrotnie nowatorskie rozwiązania tych problemów. W dalszej dyskusji wzięło udział wiele osób, która przedstawiały problemy na konkretnych stanach faktycznych, z którymi przyszło im się zmierzyć. W tej perspektywie zawód uczestnikom sprawił przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości, który bez uprzedzenia nie przybył na konferencję z oczekiwanym przez wszystkich referatem na temat obecnych i planowanych prac legislacyjnych dotyczących pomocy prawnej świadczonej ze środków publicznych.

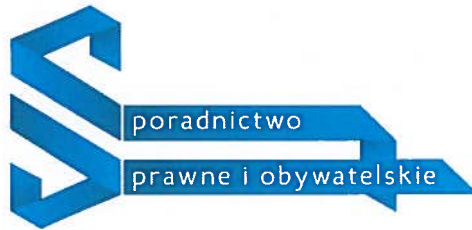
Trzeci dzień konferencji poświęcony był uczczeniu wspomianej już na wstępie prof. Marii Szewczyk. Przed południem odbyła się sesja naukowa dotycząca nowego modelu orzekania kary łącznej proponowanego przez Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego. Po zakończeniu seminarium w Auli Collegium Maius Uniwersytetu Jagiellońskiego odbyła się uroczystość wręczenia książki jubileuszowej Szanownej Pani Profesor. W swoim wystąpieniu Szanowna Jubilatka ciepło i z uśmiechem na ustach wspominała swoje uniwersyteckie lata, w których tak ważną rolę odegrała Klinika Prawa.

Konferencja została zorganizowana przez Studencką Poradnię Prawną Uniwersytetu Jagiellońskiego, Katedrę Prawa Karnego Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Fundację Uniwersyteckich Poradni Prawnych, dzięki wsparciu finansowemu Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych ze środków współfinansowanych przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

8. Realizacja Projektu „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce”

W marcu 2012 roku Fundacja podpisała umowę partnerską na realizację projektu „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce” współfinansowanego przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Liderem projektu jest Departament Pożytku Publicznego MPiPS, a w skład partnerstwa obok Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych wchodzi również Instytut Prawa i Społeczeństwa, Instytut Spraw Publicznych, Związek Biur Porad Obywatelskich.

a) Cel Projektu

Celem Projektu jest przygotowanie zbioru zasad polityki państwa w zakresie wzmocnienia oraz rozwoju poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce, a także zwiększenie kompetencji instytucji poradniczych oraz poszerzenie wiedzy osób niezamożnych o możliwościach i zakresie korzystania z usług poradnictwa prawnego i obywatelskiego.

Założony cel zostanie osiągnięty poprzez szereg działań, obejmujących:

- przeprowadzenie badań dotyczących różnych aspektów funkcjonowania poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce;
- stworzenie zestawu rekomendacji, czyli modelu funkcjonowania poradnictwa prawnego i obywatelskiego oraz przedstawienie propozycji długofalowej polityki państwa w tym zakresie;
- poinformowanie adresatów projektu o wynikach badań poprzez zorganizowanie konferencji i seminariów;
- naukę adresatów projektu działania w ramach przygotowanych rozwiązań poprzez zorganizowanie warsztatów i szkoleń oraz opracowanie specjalistycznych publikacji;
- poinformowanie ogół społeczeństwa o przygotowanych rozwiązaniach poprzez stronę internetową, obecność na portalach społecznościowych, kampanię społeczną.

Z kolei wśród adresatów Projektu można wymienić kierownictwo instytucji publicznych i niepublicznych wspierających poradnictwo prawne i obywatelskie, władze gmin, powiatów i województw, organizacje trzeciego sektora i instytucje działające na rzecz ruchu poradnictwa prawnego i obywatelskiego, przedstawiciele wszystkich środowisk zawodowych, z których rekrutować się mogą osoby czynnie zaangażowane w udzielenie porad prawnych i obywatelskich.

b) Fundacja partnerem Projektu

Fundacja została zaproszona do realizacji Projektu w związku z podpisaniem umowy o współpracy ze Związkiem Biur Porad Obywatelskich. Rozmowy i negocjacje nad ostatecznym kształtem budżetu Projektu oraz samego charakteru Projektu toczyły się od

połowy 2010 roku i zakończyły zatwierdzeniem wniosku o dofinansowanie w grudniu 2011.

c) Zespół Projektu

Dnia 15 grudnia 2011 Zarząd Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych postanowił jednogłośnie o wyborze na Koordynatora Projektu Filipa Czernickiego oraz o wyborze na Eksperta ds Upowszechniania dr Marty Janiny Skrodzkiej. Następnie w styczniu 2012 roku Fundacja ogłosiła konkursy na zatrudnienie asystenta Projektu, wykonanie projektu strony internetowej oraz jej prowadzenie, a także prowadzenie podstrony internetowej FUPP w zakresie realizacji projektu, obsługę księgową w zakresie realizacji projektu, a także opracowanie systemu identyfikacji wizualnej (SIW) oraz sukcesywną produkcję i dostawę materiałów z wykorzystaniem SIW. Po przeprowadzonym przez Koordynatora oraz Eksperta ds Upowszechniania postępowaniu konkursowym z początkiem kwietnia 2012 r. ukonstytuował się Zespół Projektu, w którego skład weszli: Filip Czernicki – Koordynator Projektu, dr Marta Janina Skrodzka – Ekspert ds Upowszechniania, Aleksandra Iwanowska – Asystent Projektu, Jacek Klauze – informatyk. Opracowanie systemu identyfikacji wizualnej powierzono Agencji Reklamowej „Mucha na Dziko”, a obsługę księgową – Biuru Rachunkowemu ABG.

d) System Identyfikacji Wizualnej

W maju we współpracy z Agencją Reklamową „Mucha na Dziko” rozpoczęto prace nad stworzeniem Systemu Identyfikacji Wizualnej Projektu. Zbiór podstawowych elementów Systemu objął logotyp, kolorystykę, wizytówki, materiały biurowe (papier firmowy teczka, notes), Materiały promocyjne (ulotka, plakat, roll-up, długopis, kubek, smycz, torba, koszulka, bluza). System Identyfikacji Wizualnej powstał w celu określenia zasad, które powinny być przestrzegane, aby wizerunek Projektu był jednolity i rozpoznawalny automatycznie. Po uzyskaniu akceptacji wszystkich Partnerów, w czerwcu 2012 rozpoczęto produkcję materiałów promocyjnych w wykorzystaniem SIW Projektu. Przygotowane materiały mają na celu przede wszystkim promocję, ale także szerzenie podstawowej wiedzy o Projekcie, jego celach, adresatach i planowanych działaniach (ulotki, plakat). Materiały promocyjne Projektu będą przygotowywane sukcesywnie, w oparciu o zapotrzebowanie poszczególnych Partnerów w kolejnych latach trwania Projektu.

e) Strona internetowa i profil na portalu Facebook

Równoległe z pracami w zakresie opracowania Systemu Identyfikacji Wizualnej Fundacja prowadziła prace nad stworzeniem strony internetowej Projektu oraz profilem na portalu społecznościowym Facebook. Strona projektu: www.ppio.eu została uruchomiona w maju 2012 roku. Dzięki stronie internetowej wszyscy zainteresowani mogą zapoznać się z założeniami Projektu, podmiotami wchodzącymi w skład partnerstwa, ale także na bieżąco śledzić postęp prac nad realizacją poszczególnych zadań dzięki informacjom zamieszczanym przez każdego z partnerów oraz przyjętym produktom.

f) Publikacje w prasie specjalistycznej 2012r.

Jednym z zadań postawionych przed Fundacją Uniwersyteckich Poradni Prawnych w ramach realizacji Projektu jest przygotowanie szeregu publikacji z zakresu poradnictwa prawnego i obywatelskiego w każdym roku trwania Projektu. Autorkami dwóch pierwszych artykułów tematycznych w roku 2012 zostały Katarzyna Furman-Łajszczak oraz Liubou Krasnitskaya.

Katarzyna Furman-Łajszczak w artykule, zatytułowanym *Ograniczenia pomocy świadczonej przez uniwersyteckie poradnie prawne* przedstawiła m. in. argumentację na poparcie tezy o konieczności stworzenia prawnych ram wspierających nieodpłatne poradnictwo prawne oraz ukazała pracę studentów z punktu widzenia potrzeb klientów uniwersyteckich poradni prawnych.

Z kolei Libou Kransitskaya w przygotowanej publikacji *Europa i Azja – uczymy się nawzajem* skonfrontowała systemy edukacji prawniczej oraz bezpłatnej pomocy prawnej na Białorusi, w Polsce oraz w Wietnamie. Autorka nie tylko przedstawiła stan faktyczny, ale również podjęła próbę wskazania sposobów ulepszenia dostępu do wymiaru sprawiedliwości dla ludzi ubogich w wymienionych krajach.

Oba artykuły ukazały się w 13(17)/2012 numerze czasopisma KLINIKA.

W listopadzie Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych przygotowała trzeci z serii artykułów poruszających kwestie poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Realizację tego zadania powierzono doktorowi Przemysławowi Mijał. Przygotowany przez Autora artykuł *Nieodpłatna pomoc prawna jako realizacja prawa do sądu* stanowi ogólną analizę obowiązującego mechanizmu świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej wraz ze wskazaniem jego wad oraz próbą oceny w jakim zakresie, w tej materii, realizowane jest konstytucyjne prawo do sądu.

Artykuł ukazał się w grudniowym numerze Edukacji Prawniczej - numer 12(138) 2012 r.

W grudniu 2013r. Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych przygotowała po raz kolejny serię czterech artykułów naukowych dotyczących zagadnień z dziedziny poradnictwa prawnego i obywatelskiego. Artykuły zostały opublikowane na łamach ogólnopolskiego czasopisma Klinika, będącego dodatkiem do ogólnopolskiego czasopisma Edukacja Prawnicza. Realizację opracowania artykułów powierzono niekwestionowanemu znawcy problematyki – doktorowi Przemysławowi Mijał. Autor z powodzeniem łączy pracę naukową (adiunkt w Katedrze Prawa Konstytucyjnego i Integracji Europejskiej), nauczanie kliniczne (do niedawna kierownik pracowni Klinika Prawa na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego) z aktywnym wykonywaniem zawodu rady prawnego. Ponadto, jest wykładowcą na aplikacji radcowskiej oraz notarialnej, a także autorem i współautorem ponad 50-ciu publikacji o charakterze naukowym i popularnonaukowym.

Artykuły autorstwa dr Przemysława Mijał to: *Ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu cywilnym na tle praktyki orzeczniczej*, *Ustanowienie obrońcy z urzędu w postępowaniu karnym na tle praktyki orzeczniczej*, *Ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądownoadministracyjnym na tle praktyki orzeczniczej*, *Model Pomocy Prawnej z Urzędu – postulaty de lege ferenda na tle istniejącego stanu prawnego*.

Wszystkie artykuły ukazały się w 15(19)/2013 czasopisma KLINIKA.

g) Mapa poradnictwa prawnego

W grudniu 2012 r. Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych we współpracy z Instytutem Spraw Publicznych rozpoczęła prace nad przygotowaniem internetowego przewodnika po podmiotach świadczących poradnictwo prawne i obywatelskie w Polsce. Przewodnik przygotowywany był w dwóch częściach – pierwsza to mapa Polski ilustrująca sieć podmiotów na terenie naszego kraju świadczących bezpłatne poradnictwo prawne lub

obywatelskie, wraz z podstawowym opisem, druga to poradnik, w którym wszyscy zainteresowani będą mogli znaleźć pewne wskazówki dotyczące tego, co należy zrobić w przypadku wystąpienia problemu prawnego. W maju 2013r. podczas spotkania prasowego odbyła się oficjalna premiera mapy poradnictwa prawnego i obywatelskiego, na której zaprezentowano najważniejsze funkcjonalności i zasady korzystania z nowego serwisu. Internetowa mapa poradnictwa prawnego i obywatelskiego powstała jako użyteczna wyszukiwarka pomocy prawnej i korzysta z zebranej dotychczas wiedzy o podmiotach udzielających takiej pomocy w Polsce. W aplikacji umieszczonych zostało ponad 5000 podmiotów wraz z danymi teleadresowymi oraz opisem zakresu działania, z których mogą skorzystać wszystkie osoby poszukujące bezpłatnej pomocy prawnej. Dzięki mapie dowiemy się też więcej na temat rodzajów instytucji, które świadczą w Polsce poradnictwo i specyfiki ich funkcjonowania. Na stronie projektu funkcjonuje również Poradnik dla osób poszukujących i korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej i obywatelskiej. Poradnik wzbogacony zawiera także informacje ogólne z zakresu poradnictwa: wyjaśnienie podstawowych pojęć związanych z poradnictwem, wskazanie genezy i przyczyn rozwoju poradnictwa, informacji o podmiotach świadczących poradnictwo i jego rodzajach. Założenia przewodnik ma być przydatnym narzędziem dla tych wszystkich, którzy mając problemy prawne, nie wiedzą gdzie i jak szukać pomocy.

Poza powyżej wymienionymi zadaniami należy wskazać, iż eksperci FUPP bardzo aktywnie uczestniczą w pracach powołanej w ramach Projektu przez Instytut Prawa i Społeczeństwa grupy roboczej ds pracy nad modelem poradnictwa prawnego i obywatelskiego. W ramach grupy opracowano już wstępne założenie modelu systemu poradnictwa prawnego i obywatelskiego, który jest obecnie ostatecznie negocjowany i opracowywany przez ekspertów reprezentujących wszystkich Partnerów Projektu.

h) Szkolenia T4T

W dniach 5-7 lipca i 12-14 lipca 2014 r. w siedzibie Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawnych odbyło się szkolenie trenerskie, tzw. T4T dla przedstawicieli klinik prawa oraz organizacji pozarządowych zajmujących się poradnictwem prawnym lub obywatelskim.

Celem szkolenia było przekazanie wiedzy i umiejętności dotyczących prowadzenia szkoleń z zakresu organizacji punktów/miejsc poradnictwa prawnego lub obywatelskiego w oparciu o model wypracowany podczas realizacji Projektu. Uczestnicy szkolenia mieli okazję zapoznać się z proponowanym w ramach Projektu modelem bezpłatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce oraz do zdobycia wiedzy i umiejętności, niezbędnych do dalszego szkolenia osób zakładających/prowadzących miejsca zajmujące się poradnictwem prawnym i obywatelskim, potwierdzone certyfikatem uczestnictwa w szkoleniu. Podczas szkoleń przekazywana była wiedza na temat rozwiązań, które są proponowane na poziomie polityki państwa w obszarze poradnictwa prawnego i obywatelskiego.

i) Szkolenia dla osób reprezentujących organizacje pozarządowe zajmujące się poradnictwem prawnym i obywatelskim oraz dla studentów klinik prawa

W listopadzie 2013r. Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych rozpoczęła cykl trwających do marca 2014r. szkoleń dotyczący modelu wsparcia poradnictwa prawnego i obywatelskiego i wynikającej z niego praktyki poradniczej. Model przedstawia systemowe podejście do organizowania i świadczenia usług poradniczych oraz zalecenia wdrożenia jego jako stałego elementu polityki państwa. Podczas szkolenia będą zaprezentowane wyniki prac

zespołu składającego się z przedstawicieli Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Fundacji Uniwersyteckich Poradni Prawa, INPRISu – Instytutu Prawa i Społeczeństwo, Instytutu Spraw Publicznych i Związku Biur Porad Obywatelskich, którzy przez ostatnie półtora roku realizowali projekt systemowy pt. „Opracowanie kompleksowych i trwałych mechanizmów wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego w Polsce”.

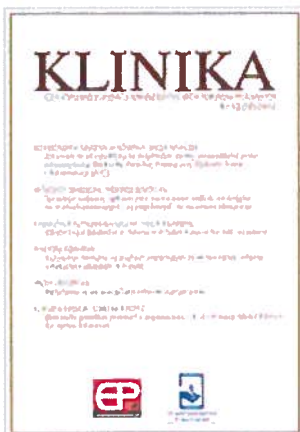
Szkolenia skierowane są do osób z organizacji pozarządowych, którym świadczenie poradnictwa prawnego i obywatelskiego jest szczególnie bliskie, ale także do praktyków – doradców i prawników, organizatorów poradnictwa, studentów klinik prawa, prawników praktyków obsługujących punkty poradnicze, jak i wolontariuszy.

Podczas szkolenia, omawiane są następujące zagadnienia: wyniki badań dotyczące osób korzystających z poradnictwa, podmiotów świadczących poradnictwo, instytucji wspierających oraz wyniki ogólnopolskiego badania opinii publicznej na temat poradnictwa, zagraniczne rozwiązania w dziedzinie poradnictwa prawnego i obywatelskiego, internetowa mapa poradnictwa, poszczególne elementy samego modelu wsparcia, standardów udzielania i organizowania usług poradniczych, stosowanie standardów w praktyce, w tym nowoczesnych technologii udzielania porad, wymagana dokumentacja w pracy poradniczej.

9. Czasopismo „Klinika”

W 2012 roku przygotowaliśmy dwa numery czasopisma „Klinika”, które ukazały się jako dodatek do miesięcznika Edukacja Prawnicza.

"Klinika" nr: 14 (18)/2013

- **Katarzyna Cukierska, Małgorzata Kasprzak** - Sekcja redukcji szkód – nisza na rynku poradni prawnych? Analiza specyfiki pracy sekcji redukcji szkód
- **Anna Wróblewska, Michał Boguszewski** - Konkurs na najlepszą opinię prawną jako dodatkowa forma aktywizacji członków kliniki, a także forma promocji kliniki wśród pozostałych studentów prawa niebędących członkami kliniki. Prezentacja zwycięskiej opinii
- **Ivo Kucharczuk, Jacek Zębala** - Problematyka odpowiedzialności cywilnej banku za transakcje dokonane przy użyciu karty płatniczej utraconej przez posiadacza
- **Katarzyna Obrycka** - Dziecko w postępowaniu cywilnym
- **Łukasz Malinowski** - Prawa dziecka w postępowaniu karnym
- **Katarzyna Syroka-Marczewska** - Prawa dziecka jako pacjenta. Działalność międzynarodowa Rzecznika Praw Dziecka dotycząca spraw związanych z uprowadzeniami i porwaniami dzieci opisana w Sprawozdaniu z działalności RPD w 2011 r.
- **Grzegorz Kostka** - Zjawisko porwań rodzicielskich

"Klinika" nr: 15 (19)/2013

- **Anna Pawlak** - Umiejętności prawnicze nabywane w klinikach prawa
- **Ivo Kucharczuk, Jacek Zębala** - Wybrane zagadnienia z zakresu problematyki zwrotu kaucji mieszkaniowej w przypadku długotrwałych stosunków najmu
- **Przemysław Mijał:**
- Ustanawianie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu cywilnym na tle praktyki orzeczniczej
- **Ustanawianie obrońcy z urzędu w postępowaniu karnym na tle praktyki orzeczniczej**
- **Ustanawianie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądownoadministracyjnym na tle praktyki orzeczniczej**
- **Model pomocy prawnej z urzędu – postulaty de lege ferenda na tle istniejącego stanu prawnego**

V. Badanie Studenckich Poradni Prawnych w zakresie zasad ich funkcjonowania

Tabela przedstawia wyniki badania przeprowadzonego w terminie listopad 2013 r. – luty 2014 r. Poradnie Prawne dostały pocztą elektroniczną ankiety zawierające cztery pytania. Jeśli odpowiedź nie nadchodziła, podejmowana była próba kontaktu telefonicznego z opiekunami Poradni, lub studentami. Wyniki badania są aktualne na dzień 11 lutego 2014r.

KLINIKA PRAWA	Jaki jest status poradni na Uczelni?	Ile punktów ECTS zalicza praca w poradni?	Ile godzin do pensum mają doliczone opiekunowie za pracę w poradni?	Ile godzin zaliczanych jest w ujęciu tygodniowym (ew. czy poradnia zalicza praktyki)?
1. Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa Uniwersytet w Białymstoku	Pracownia Wydziału Prawa Uniwersytet w Białymstoku	Brak	30 h na semestr, 60h na rok.	Zaliczanie jednej z obowiązkowych praktyk podczas studiów.
2. Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego	Koło Naukowe na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego	2 punkty ECTS/rok	Opiekunowie rozliczani są w cyklu rocznym. Zaliczane mają 30 godzin pracy rocznie oraz w 2 sekcjach są opiekunowie wspomagający - zaliczane mają 15 godzin pracy rocznie.	Uczestnictwo w SUPP pozwala zaliczyć studentom WPiA jeden 15- godzinny wykład do wyboru (2 pkt ECTS) lub obowiązkowe praktyki studenckie (1 ECTS).
3. Koło Naukowe Centrum Informacji Administracyjnej przy Wyższej Szkole Publicznej im. Stanisława Staszica	Brak odpowiedzi na ankietę			

<p>4. Klinika Porad Prawnych Wyższa Szkoła Bankowa w Gdyni</p>	<p>Brak odpowiedzi na ankietę</p>	<p>Za pracę w Poradni studenci mogą zaliczyć dwa punkty ECTS za każdy.</p>	<p>Każdy opiekun za pracę w Poradni ma doliczonych 30 godzin (jako konsersatorium).</p>	<p>Za pracę w Poradni nasi studenci mogą zaliczyć dwa konsersatoria (po 3 punkty ECTS za każdy).</p>
<p>5. Studencka Poradnia Prawna - Koło Naukowe Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Śląski - Katowice</p>	<p>Koło Naukowe</p>	<p>Za pracę w Poradni studenci mogą zaliczyć dwa konsersatoria, po 3 punkty ECTS za każdy.</p>	<p>Każdy opiekun za pracę w Poradni ma doliczonych 30 godzin (jako konsersatorium).</p>	<p>Za pracę w Poradni nasi studenci mogą zaliczyć dwa konsersatoria (po 3 punkty ECTS za każdy).</p>
<p>6. Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Jagielloński</p>	<p>Jednostka wewnętrzna WPiA Uniwersytetu Jagiellońskiego określona w § 50 ust. 1 pkt 5 Statutu UJ</p>	<p>15 ECTS/rok</p>	<p>Zajęcia w cyklu rocznym, 60 godzin.</p>	<p>Zajęcia w SPP UJ nie są uwzględniane w ramach praktyk studenckich i nie pozwalają na zaliczenie przedmiotu.</p>
<p>7. Koło Naukowe Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego</p>	<p>Koło Naukowe</p>	<p>4 pkt ECTS/ pełny semestr.</p>	<p>Nie wliczone (opiekunowie nie dostają wynagrodzenia)</p>	<p>Istnieje możliwość zaliczenia praktyk studenckich.</p>

<p>8. Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie</p>	<p>Przedmiot monograficzny rozliczany w cyklu rocznym</p>	<p>8 pkt ECTS/rok</p>	<p>80 godzin w pensum; rozliczany w cyklu rocznym, 30 h na semestr za seminaria sekcyjne + 10h na semestr za opiekę nad studentami (razem 40h x 2 semestry).</p>	<p>Studenci odbywają dyżury (różnie, w zależności od liczby klientów), 1x tygodnię uczestniczą w seminariach sekcyjnych (1,5h), zwykle 2x w miesiącu chodzą na ogólnokliniczne wykłady z etyki prawniczej. Zaliczają przedmiot monograficzny w liczbie 30h za semestr, 60h za rok.</p>
<p>9. Studencki Punkt Informacji Prawnej Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Łódzki</p>	<p>Zakład działający w ramach Zakładu Polityki Prawa.</p>	<p>Student kierunku prawo otrzymuje: a) 16 pkt ECTS – jeżeli wybierze tylko moduł „Klinika Prawa”, b) 20 pkt ECTS – jeżeli oprócz modułu „Klinika Prawa” wybierze również zajęcia „Znam swoje prawa”. Student kierunku administracja</p>	<p>a) Opiekun prowadzący zajęcia w Klinice Prawa – 60 godzin dydaktycznych w roku (po 30 godzin na semestr), rozliczanych w systemie rocznym, b) prowadzący ćwiczenia z psychologicznych aspektów kontaktów interpersonalnych i pisania pism procesowych: - osoba prowadząca zajęcia z psychologii – 15 godzin dydaktycznych x 4 grupy = 60 godzin dydaktycznych w ramach pensum, - osoba prowadząca zajęcia z pisania pism procesowych – 15 godzin dydaktycznych x 2 grupy = 30 godzin</p>	<p>Zajęcia z Kliniki Prawa nie mogą zaliczać praktyk na kierunku administracja.</p>

		otrzymuje: a) 8 pkt ECTS – jeżeli wybierze tylko moduł „Klinika Prawa” b) 12 pkt ECTS – jeżeli oprócz modułu „Klinika Prawa” wybierze również zajęcia „Znam swoje prawa”.	dydaktycznych w ramach pensum x 2 prowadzących = 60 godzin dydaktycznych, c) opiekun w programie „Znam swoje prawa” – 30 godzin dydaktycznych, rozliczanych w systemie rocznym.	
10. Studencka Poradnia Prawna Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	Koło Naukowe	6 punktów ECTS/rok	Opiekun Poradni do pensum doliczane ma 60 godzin za prowadzenie zajęć i 30 godzin za opiekę nad kołem naukowym. Są to zajęcia rozliczane w cyklu rocznym.	Praca w Poradni pozwala studentom zaliczyć zarówno określoną liczbę godzin lekcyjnych, jak i daje możliwość zaliczenia praktyk studenckich.
11. Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna „Klinika Prawa” Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Opolski	Jest organizacyjną częścią struktury Wydziału Prawa i Administracji Jest to jednostka organizacyjna	Za uzyskanie zaliczenia z przedmiotu obowiązkowego na IV roku prawa, jakim	Opiekunowie mają doliczane 30 godz. na semestr (60 za rok). Jest to obowiązkowy przedmiot i opiekunowie mają to po prostu w pensum 60h/rok.	Klinika jest obowiązkowym przedmiotem, uczestniczenie w tych zajęciach pozwala zaliczyć semestr i rok.

	Wydziału Prawa Uniwersytetu Opolskiego utworzona Zarządzeniem Rektora.	jest Klinika Prawa można uzyskać 4 pkt ECTS za cały rok.		
12. Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu	Do tej pory zajęcia fakultatywne, obecnie status niejasny	2 ECTS/semestr (prawo karne to np. 7 punktów)	Rozliczenie semestralne, ilość godzin rozliczana indywidualnie.	30h zajęć fakultatywnych/ semestr, nie ma możliwości zaliczenia praktyk.
13. Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Rzeszowski	Koło Naukowe	Brak	Nie są doliczane, brak wynagrodzenia.	Zaliczenie obowiązkowych praktyk studenckich na 4. roku studiów. (ale wymagana jest każdorazowa, coroczna zgoda Dziekana lub Prodziekana ds. studenckich.
14. Koło Naukowe Studencka Poradnia Prawa Collegium Polonicum w Słubicach Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie/ Słubicach	Koło Naukowe	8 punktów ECTS/rok	W poradni nie ma pracowników naukowych - koordynatorami są adwokat, radczyni prawna i doktorantka, a opiekunem prof. Bożena Popowska (bez wynagrodzenia).	Rok pracy na 5. roku studiów = zaliczenie obowiązkowych praktyk (które powinny trwać 1 miesiąc) jeśli praktyka została zaliczona w Sądzie lub w kancelarii to rok pracy w poradni jest uwzględniony na dyplomie ukończenia studiów jako dodatkowe osiągnięcie.

<p>15. Centrum Edukacji prawnej „Studentka Poradnia Prawna” Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Szczeciński</p>	<p>Koło naukowe, ale Klinika jest jednocześnie realizacją programu nauczania, dlatego bycie członkiem/członkinią koła nie odbywa się na zasadzie dobrowolności</p>	<p>8 ECTS/rok</p>	<p>5h na studenta/na rok akademicki, w sekcji jest od 12 do 15 osób, co daje 60h na rok.</p>	<p>Zaliczany roczny (60h) przedmiot z grupy B (fakultatywny) lub praktyki studenckie.</p>
<p>16. Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu</p>	<p>Koło Naukowe</p>	<p>2 ECTS/rok</p>	<p>Nie</p>	<p>Praca w poradni (dyżury, spotkania z opiekunem 1x w tygodniu, spotkania seminaryjne - omawianie spraw – 2x w tygodniu z pracownikiem naukowym) zalicza wykład fakultatywny.</p>
<p>17. Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego</p>	<p>Uczelniana organizacja studencka (Ustawa prawo o szkolnictwie wyższym) Koło Naukowe</p>	<p>Brak</p>	<p>Pracownicy współpracujący z Poradnią, mogą to sobie zaliczyć jako dodatkowe punkty do okresowej oceny nauczycieli akademickich.</p>	<p>Semestr działalności w Poradni równa się zaliczeniu połowy praktyk (80h), natomiast rok równa się zaliczeniu całości praktyk (160h).</p>

18. Poradnia Prawna Uczelnia Łazarskiego Warszawa	Jednostka organizacyjna na Uczelni	Brak	30h /semestr	Zaliczenie praktyk
19. Academia Iuris	Organizacja pozarządowa, spełniająca standardy FUPP		Nie współpracują z pracownikami uczelni, tylko z praktykującymi prawnikami, którzy działają pro bono. Jedynie na Uniwersytecie Łódzkim współpracują z wykładowcami, ale też nie w ramach zajęć tylko pro bono.	<p>Działa w 4 miastach akademickich - Lublinie, Warszawie, Łodzi i Krakowie, w każdym z nich wygląda to inaczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uniwersytet Jagielloński – nie zalicza się ani godzin, ani praktyki. - Uniwersytet Łódzki - praktyki FAI zaliczają wyłącznie praktyki studenckie, nie są przyznawane żadne punkty ECTS ani godziny zajęciowe. - UKSW na kierunku Prawo: <ol style="list-style-type: none"> 1. Za jedno zaświadczenie FAI dot. zaliczenia monografu student prawa otrzymuje 8 pkt ECTS; 2. Nie jest to już uznawane jako zaliczenie praktyk studenckich, ale decyzyją Prodzienkana zalicza 80 godzin zajęć ogółem prowadzonych w formie monografu lub konwersatorium (monograf/konwersatorium to zajęcia specjalistyczne, wybierane obowiązkowo w określonej regulaminowo liczbie przez studenta na 4-tym oraz na 5-tym roku

				<p>prawa z puli zajęć tego rodzaju udostępnionych przez Wydział, przy czym 1 monograf to 30 godzin (4 pkt ECTS), zaś konwersatoria liczą po 15 godzin (2 pkt ECTS)). Student otrzymuje na swój wniosek decyzję, na podstawie której zostaje mu zaliczone 80 godzin za 8 pkt ECTS.</p> <p>W praktyce, ponieważ zaświadczenie to liczone jest jako 8 pkt ECTS przeznaczonych na poczet zajęć specjalistycznych, a 1 monograf to na UKSW 4 pkt ECTS i 30 godzin zajęć, student zalicza dzięki jednemu zaświadczeniu w praktyce 2 monografy za 8 ECTS, ale w liczbie godzinowej 60, nie zaś 80 godzin. Nadwyżka 20 godzin nie jest brana pod uwagę.</p>
20. Klinika Prawa Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Warszawski	Pracownia na WPiA UW	8 ECTS/rok	90h pensum	Zaliczane są zajęcia 1 w tyg 2 h (studenci) plus raz na 2 tyg seminaRIA ogólnokliniczne również 2 h.
21. Studenckie Biuro Porad Prawnych Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej	Póki co status jest nieokreślony, może będzie to koło naukowe.	Brak, studenci udzielają się wolontaryjnie	brak	brak

<p>22. Studencka Poradnia Prawna Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego (ul. Dewajtis 5 Warszawa)</p>	<p>Brak odpowiedzi na ankiety</p>			
<p>23. Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolicki Uniwersytet Lubelski</p>	<p>Jednostka organizacyjna WPPKiA KUL - grupa studyjna - zajęcia fakultatywne.</p>	<p>3 punkty ECTS/semestr</p>	<p>2 godziny/semestr dla opiekunów poszczególnych sekcji</p>	<p>2 godziny w tygodniu/na semestr</p>

<p>24. Koło Naukowe "Uniwersytecka Poradnia Prawna" Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytet Wrocławski</p>	<p>Studenckie Koło Naukowe „Uniwersytecka Poradnia Prawna” przy Instytucie Prawa Cywilnego, działła samorządnie, co semestr jest nabór do Koła.</p>	<p>Za członkostwo w Kole Naukowym nie ma punktów ECTS.</p>	<p>Opiekun ma w ramach pensum 44h/semestr za prowadzenie przedmiotu „Praktyka w Klinice Prawa” (dwie grupy na semestr po 15 osób, na rok jest to więc 88h).</p>	<p>Członkostwo w Kole Naukowym może: zaliczać praktykę studencką, może na wniosek studenta znaleźć się jako osiągnięcie w suplemencie do dyplomu /bez punktów/. Alternatywą jest zapisanie się na „przedmiot do wyboru”, prowadzony przez Opiekuna Poradni „Praktyka w Klinice Prawa” (1x/tydzień 3h dydaktyczne, dostępne nie tylko dla studentów Koła Naukowego). Za taki przedmiot studenci mogą uzyskać za 1 semestr 3, 5 lub 8 punktów ECTS.</p>
<p>25. Studencka Poradnia Prawna Kolegium Prawa Akademii Leona Koźmińskiego</p>	<p>Koło Naukowe</p>	<p>6 ECTS/rok</p>	<p>60 h /rok</p>	<p>Zaliczenie praktyk lub wykładu.</p>

**VI. Lista adresowa
Uniwersyteckich Poradni Prawnych**

1.	KRAKÓW	Prof. dr hab. Maria Szewczyk Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Jagielloński al. Krasińskiego 18 m.3, 30-101 Kraków tel/fax. (012) 430 19 97 e-mail: poradnia.prawna@uj.edu.pl
2.	WARSZAWA	Prof. dr hab. Eleonora Zielińska Klinika Prawa, Studencki Ośrodek Pomocy Prawnej Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Warszawski ul. Krakowskie Przedmieście 26/28, 00-927 Warszawa Tel./Fax. (022) 552 43 18 tel. 552 08 11 e-mail: klinika@wpia.uw.edu.pl
3.	BIAŁYSTOK	Prof. dr hab. Leonard Etel Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa Uniwersytet w Białymstoku ul. Mickiewicza 1 pok. 119, 15-213 Białystok Tel/Fax.: (085) 745 71 94 e-mail: poradnia@uwb.edu.pl
4.	TORUŃ	Prof. dr hab. Maria Dragun-Gertner, Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu ul. J. Gagarina 15, 87-100 Toruń tel. (056) 611 40 12 e-mail: upp_torun@o2.pl
5.	LUBLIN-UMCS	dr Wojciech Dziędziak Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie ul. Radziszewskiego 17 p.3, 20-036 Lublin Tel/Fax: (081) 537 58 22 w. 102 e-mail: uspp@interia.pl
6.	LUBLIN-KUL JANA PAWŁA II	Ks. dr Zdzisław Jancewicz Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II ul. St. Staszica 3, I piętro pokój 67 20-081 Lublin Tel. (081) 532 67 99 Tel. (081) 532 67 98 e-mail: upp_kul@kul.lublin.pl

7.	SZCZECIN	Dr Przemysław Kledzik Centrum Edukacji Prawnej "Studencka Poradnia Prawna" Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Szczeciński ul. Narutowicza 17a pok. 02, 70-240 Szczecin fax. (091) 444 28 59 e-mail: poradnia@mec.univ.szczecin.pl
8.	POZNAŃ	Prof. dr hab. Krzysztof Knoppek Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Al. Niepodległości 26, 61-714 Poznań Tel. (061) 829 39 10 e-mail: supp-poznan@wp.pl
9.	ŁÓDŹ	Prof. dr hab. Małgorzata Król Studencki Punkt Informacji Prawnej Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Łódzki ul. Kopcińskiego 8/12, 90-232 Łódź, pok. 0.27 Tel.: (042) 635 46 32 e-mail: klinika@wpia.uni.lodz.pl
10.	GDAŃSK	Prof. dr hab. Alina Wypych-Żywicka Studencka Uniwersytecka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Gdański ul. Jana Bażyńskiego 6, 80-952 Gdańsk Tel.: 58 523 29 75 e-mail: suppgdansk@gmail.com
11.	RZESZÓW	Prof. dr hab. Jan Olszewski Uniwersytecka Poradnia Prawna Uniwersytet Rzeszowski Wydział Prawa i Administracji ul. Wyspiańskiego 4, pokój 09, 35 - 111 Rzeszów tel/fax: (017) 872 19 52 e-mail: upprzeszow@wp.pl
12.	WROCLAW	Prof. dr hab. Piotr Machnikowski Koło Naukowe "Uniwersytecka Poradnia Prawna" Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytet Wrocławski ul. Więzienna 10/12, p.104 c, 50-138 Wrocław tel. (071) 375 20 09 e-mail: poradnia@prawo.uni.wroc.pl.
13.	KATOWICE	Prof. dr hab. Maksymilian Pazdan Studencka Poradnia Prawna - Koło Naukowe Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Śląski ul. Bankowa 11B, pok. 39, 40-007 Katowice tel.: (032) 359 14 22 e-mail: spp@us.edu.pl

14.	SŁUBICE	<p>Prof. dr hab. Bożena Popowska Koło Naukowe Studencka Poradnia Prawna Collegium Polonicum w Słubicach Uniwersytet Europejski Viadrina we Franfurcie/Słubicach ul. Kościuszki 1/153, 69-100 Słubice tel. (095) 759 24 00 e-mail: spp@europa-uni.de</p>
15.	OPOLE	<p>Prof. dr hab. Stanisław Stadniczeńko Uniwersytecka Studencka Poradnia Prawna - "Klinika Prawa" Wydział Prawa i Administracji Uniwersytet Opolski ul. Katowicka 87 A, pok. 1.5, 45-060 Opole tel. 77 452 75 60, fax 77 452 75 61 e-mail: klinikaprawa@uni.opole.pl</p>
16.	ACADEMIA IURIS	<p>dr Leszek Bosek ul. Freta 20/24a, 00-227 Warszawa tel. (022) 498 72 30 fax: 499 71 70 e-mail: biuro@academiaiuris.pl</p> <p>Miejsca udzielania porad:</p> <p>Warszawa</p> <ul style="list-style-type: none"> - MOKOTÓW, ul. Chełmska 21a, Parafia św. Kazimierza - CENTRUM, ul. Jasna 22, Polski Związek Niewidomych - CENTRUM, ul. Jasna 22, Polski Związek Niewidomych - BIELANY, ul. Przy Agorze 9, Parafia Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny - BIELANY, ul. Daniłowskiego 64, Parafia św. Zygmunta przy pl. Konfederacji 55 - ŻOLIBORZ, ul. Hozjusza 2, Parafia św. Stanisława Kostki - NOWE MIASTO, ul. Freta 20/24a, Biuro Fundacji Academia Iuris, w budynku Fundacji Sto Pociech - PRAGA PÓLNOC, ul. Targowa 82, Stowarzyszenie „Otwarte Drzwi” - GROCHÓW, ul. Kobielska 10, Parafia p.w. Nawrócenia św. Pawła Apostoła - WOLA, ul. Nowolipie 25b, Centrum Usług Socjalnych i Szkolenia Kadr Pomocy Społecznej "Ośrodek Nowolipie" - SŁUŻEW, ul. Dominikańska 2, Klasztor oo. Dominikanów - OCHOTA, ul. Barska 2, Parafia p.w. św. Jakuba - TARCHOMIN, ul. Myśluborska 100, Parafia NMP Matki Pięknej Miłości - TARCHOMIN, ul. Mehoffera 2, Parafia św. Jakuba Apostoła - BEMOWO, ul. Ks. B. Markiewicza 1, Parafia Matki Bożej Królowej Aniołów - KABATY, ul. Przy Bażantarni 3, Parafia bł. Władysława z Gielniowa <p>Kraków</p> <ul style="list-style-type: none"> - ul. Loretańska 11, Dzieło Pomocy św. Ojca Pio - ul. Mogilska 58, Stowarzyszenie "U Siemachy"

		<p>Łódź</p> <ul style="list-style-type: none"> – ul. Sienkiewicza 60, Jezuickie Duszpasterstwo Akademickie – ul. Kopcińskiego 1/3, Duszpasterstwo Akademickie przy kościele św. Teresy <p>Lublin</p> <ul style="list-style-type: none"> – ul. Krakowskie Przedmieście 1, Centrum Duszpasterstwa Młodzieży – ul. Mieszka I 4, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie Filia Nr 3 <p>Kraśnik</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kościół Św. Ducha, Ul. Narutowicza 31 <p>Dąbrowa Górnicza</p> <ul style="list-style-type: none"> – Parafia Matki Boskiej Anielskiej, ul. Królowej Jadwigi 15 <p>Radom</p> <ul style="list-style-type: none"> – Centrum Organizacji Pozarządowych, ul. Struga 1 <p>Częstochowa</p> <ul style="list-style-type: none"> – Poradnia Psychologiczna przy Halach św. Józefa, Jasna Góra, ul. Kordeckiego 2
17.	BIAŁYSTOK– WSAP	<p>dr Małgorzata Wenlik Koło Naukowe Centrum Informacji Administracyjnej przy Wyższej Szkole Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica w Białymstoku ul. Ks. St. Suchowolca 6, 15-555 Białystok tel. +48 (85) 732-14-89 w. 103 e-mail: cia@wsap.edu.pl</p>
18.	WARSZAWA- AKADEMIA LEONA KOŹMIŃSKIEGO	<p>Prof. dr hab. Leszek Kubicki Kolegium Prawa, Akademia Leona Koźmińskiego Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania im. Leona Koźmińskiego Kolegium Prawa ul. Jagiellońska 59, 03-301 Warszawa tel. (022) 519 22 38 e-mail: poradnia@wspiz.edu.pl</p>
19.	OLSZTYN	<p>Prof. dr hab. Stanisław Pikulski Studencka Poradnia Prawna Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie Plac Jana Pawła II 1, 10-101 Olsztyn tel. (0 89) 527 60 68 e-mail: spp-uwm@wp.pl</p>
20.	WSHiP IM. R. ŁAZARSKIEGO	<p>Prof. dr hab. Karol Sławik Poradnia Prawna Uczelnia Łazarskiego ul. Swieradowska 43, sala 021, 02-662 Warszawa tel./fax: (022) 54 35 318 oraz (022) 54 35 340 e-mail: szkola.prawa@lazarski.pl</p>
21.	WSZiP IM. H CHODKOWSKIEJ	<p>Prof. dr hab. Jerzy Młynarczyk Studenckie Biuro Porad Prawnych Wyższa Szkoła Zarządzania i Prawa im. Heleny Chodkowskiej Al. Jerozolimskie 200 p.133, 02-486 Warszawa tel. (022) 539 19 39 e-mail: porady.prawne@chodkowska.edu.pl</p>

22.	KRAKÓW– AKADEMIA IM. FRYCZA MODRZEWSKIEGO	doc. dr Helena Franaszek Koło naukowe Studencka Poradnia Prawna Wydział Prawa i Administracji Krakowska Akademia im. A. Frycza Modrzewskiego ul. G. Herlinga-Grudzińskiego 1, budynek "C" p. C333a, 30-705 Kraków tel. (12) 257 11 51 e-mail: spp.kaafm@gmail.com
23.	UNIWERSYTET KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO	Ks. prof. dr hab. Jan Krajezyński Studencka Poradnia Prawna WPK Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego ul. Dewajtis 5 pok. 220, 01-815 Warszawa sppuksw@wp.pl
24.	EUROPEJSKA WYŻSZA SZKOŁA PRAWA I ADMINISTRACJI	Dr Dariusz Czajka Studencka Poradnia Prawna Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji ul. Grodzieńskiej 21/29, 03-750 Warszawa tel. (22) 619 02 83 e-mail: poradyprawne_ewspia@op.pl
25.	SZKOŁA WYŻSZA PRAWA I DYPLOMACJI	Adw. prof. dr hab. Leszek Starosta Klinika Porad Prawnych Szkoła Wyższa Prawa i Dyplomacji ul. Śląska 35/37, 81-310 Gdynia tel: (058) 661 83 91 fax: (058) 661 83 93 e-mail: pomocprawna@swpd.edu.pl

VII. Spis załączników

- Sprawozdanie finansowe zawierające: bilans, rachunek wyników oraz informacje dodatkową.

VIII. Podpisy

Filip Czernicki - Prezes Zarządu

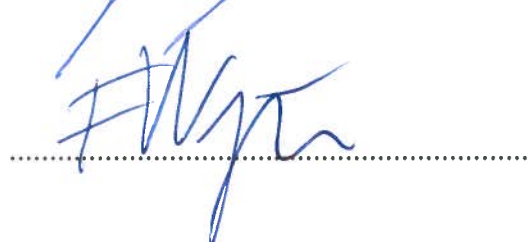
Izabela Kraśnicka – Członek Zarządu

Katarzyna Syroka-Marczewska –
Członek Zarządu

Filip Wejman – Członek Zarządu

Paweł Wiliński – Członek Zarządu

Pieczeńć:

Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych
00-031 Warszawa, ul. Szpitalna 5 lok. 5
tel./fax 828 91 28
KRS 0000115603, NIP 525-22-40-321